

Kontrolní závěr z kontrolní akce

18/33

Podpora z operačního programu *Praha – pól růstu ČR* poskytnutá na sociální začleňování a na boj proti chudobě

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2018 pod číslem 18/33. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Jan Kinšt.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda kontrolované osoby poskytují a čerpají peněžní prostředky na vybraná opatření operačního programu *Praha – pól růstu ČR* účelně a efektivně a v souladu s právními předpisy.

Kontrolované osoby:

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA;

vybraní příjemci podpory: Jako doma – Homelike, o.p.s., Praha; RUBIKON Centrum, z.ú., Praha; R – Mosty, z.s., Praha; Centrum sociálních služeb Praha, Městská část Praha 14, Městská část Praha-Satalice, Ing. Marie BREUSSOVÁ, Libeň 120, Libeň (okres Praha-západ); Městská část Praha-Slivenec, Duhový tandem z.s., Praha; InBáze, z. s., Praha; Městská část Praha 20; DOMUS VITAE, z.ú., Praha; Organizace pro pomoc uprchlíkům, z.s., Praha; COMEFLEX ACCOUNTING s.r.o., Praha; In nostrum posterus, z.s., Praha; Studujte.cz, o.p.s., Praha; VČELÍ ÚL, z.s., Praha.

Kontrolováno bylo období 2014–2017, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob v době od května do prosince 2018.

Kolegium NKÚ na svém III. jednání, které se konalo dne 25. února 2019,

schválilo usnesením č. 11/III/2019

kontrolní závěr v tomto znění:

KLÍČOVÁ FAKTA

1 313 mil. Kč

OP PPR: rozpočet na soc. začleňování a boj s chudobou 2014—2020¹

656,5 mil. Kč

→ z toho příspěvek z fondů Evropské unie

92/392,9 mil. Kč

Počet realizovaných projektů/jejich finanční objem²

22/118,6 mil. Kč

→ z toho počet kontrolovaných projektů/jejich finanční objem

112

Stanovený cíl počtu podpořených zázemí pro služby a sociální práci

26

Počet, ke kterému se zavázali příjemci

1

Dosažený počet (listopad 2018)

137

Stanovený cíl počtu podpořených bytů pro sociální bydlení

22

Počet, ke kterému se zavázali příjemci

4

Dosažený počet (listopad 2018)

40 %

Podíl projektů posouzených NKÚ jako neúčelné nebo omezeně účelné z celkového počtu hodnocených projektů

45 %

Podíl projektů posouzených NKÚ jako neefektivní nebo omezeně efektivní z celkového počtu hodnocených projektů

11—18 měsíců

Doba posuzování předložených projektů řídicím orgánem v rámci kontrolovaných výzev (limit činil 7 měsíců)

?

Konkrétní přínos programu v boji s chudobou a k sociálnímu začleňování v Praze a k plnění strategie *Evropa 2020* není stanoven, jeho přínos bude obtížné vyhodnotit.

¹ Operační program *Praha — pól růstu ČR*; přepočteno z částky 51 607 068 eur při směnném kurzu 25,437 CZK/EUR při zahájení kontroly NKÚ.

² Celkové rozpočtované způsobilé výdaje projektů ve fyzické a finanční realizaci při zahájení kontroly NKÚ.

I. Shrnutí a vyhodnocení

1.1 NKÚ provedl kontrolu prostředků vynakládaných z operačního programu *Praha – pól růstu ČR* (dále také „OP PPR“ nebo „program“) na podporu sociálního začleňování a boj proti chudobě hrazené v rámci programového období EU 2014–2020 z prioritní osy 3 (dále také „PO 3“) programu. Touto podporou má hlavní město Praha (dále také „HMP“) přispívat k plnění priorit strategie *Evropa 2020*³, k nimž se ČR zavázala.

1.2 Cílem kontroly bylo prověřit, zda kontrolované osoby poskytují a čerpají peněžní prostředky na vybraná opatření OP PPR účelně a efektivně a v souladu s právními předpisy. Kontrola byla provedena u HMP, kde se zaměřila na jeho činnost jakožto řídicího orgánu (dále také „ŘO“) programu, a rovněž u 17 vybraných příjemců dotací, u nichž byla prověřena realizace 22 projektů schválených ŘO k podpoře.

1.3 Kontrolou byly zjištěny nedostatky v nastavení, řízení a realizaci PO 3 OP PPR, které významně snižují účelnost a efektivnost poskytovaných a čerpaných peněžních prostředků. Zároveň také omezují průkaznost a ověřitelnost přínosu programu k boji proti chudobě a k sociálnímu začleňování v Praze a k plnění národních cílů strategie *Evropa 2020*. NKÚ také vyhodnotil některé nedostatky jako porušení rozpočtové kázně u poskytovatele (řídicího orgánu) a u některých příjemců podpory.

1.4 Toto celkové zhodnocení se opírá o následující hlavní zjištění z kontroly:

- a) Cíle PO 3 OP PPR nejsou nastaveny dostatečně SMART⁴. ŘO nestanovil ukazatele, které by sledovaly účelnost (úspěšnost, přínos) programu, tedy s jakým cílem a výsledkem pomohl ke snížení chudoby a k sociálnímu začleňování. Cílové ukazatele mají spíše charakter výstupů ve smyslu např. množství vybudovaných či působících zařízení nebo počtu osob využívajících podporované služby a aktivity. (viz odst. 4.3 až 4.5).
- b) Cílových hodnot některých indikátorů, zejména v oblasti posílení sociální infrastruktury (včetně sociálního bydlení) a aktivit pro integraci, komunitní služby a prevenci, nebude pravděpodobně ve velké míře dosaženo, u některých i z důvodu jejich nereálného nastavení (viz odst. 4.6, 4.17 až 4.20 a příloha č. 1).
- c) Podpora sociálního začleňování a boj s chudobou v rámci OP PPR jsou sice deklarovány jako navazující na strategii *Evropa 2020*, avšak konkrétní příspěvek programu k plnění národních cílů není stanoven ani průběžně sledován a míru úspěšnosti bude obtížné vyhodnotit (viz odst. 4.7 a 4.8).
- d) Podpora sociálního podnikání z OP PPR v hlavním městě je zacílena na výrazně širší skupinu osob a za výhodnějších podmínek financování než podpora projektů sociálního podnikání v rámci jiného operačního programu⁵ určená i pro ostatní regiony republiky s horší socio-ekonomickou situací. Je také výrazně výhodnější např. v porovnání s podporou poskytovanou Úřadem práce v Praze v rámci aktivní politiky zaměstnanosti

³ Tento dokument je klíčovou strategií formulující vizi evropského sociálně-tržního hospodářství postavenou na udržitelném ekonomickém růstu založeném na znalostech a inovacích a podporujícím začlenění, tedy ekonomiku s vysokou zaměstnaností, která se bude vyznačovat sociální a územní soudržností.

⁴ SMART = akronym z anglických termínů: *specific* (konkrétní), *measurable* (měřitelný), *achievable* (dosažitelný), *relevant* (relevantní), *time-bound* (časově vymezený).

⁵ OP *Zaměstnanost* v gesci MPSV.

a zaměstnávání osob se zdravotním postižením. ŘO nereagoval na zlepšující se situaci na trhu práce v Praze, pokud jde o nastavení podpory sociálních podniků, a dotoval v plné výši projekty k zaměstnávání osob z cílových skupin a v profesích, o které je běžně na trhu zájem (viz odst. 4.9 až 4.12).

- e) ŘO získává z monitorovacího systému jen omezené informace o plnění výkonnostních ukazatelů jednotlivých projektů, které pak nemohou sloužit k účelnému sledování plnění cílů PO 3. Důvody tkví jak v nesprávné konstrukci, resp. způsobu naplňování některých indikátorů, tak v povinnosti vykázat reálné údaje až při ukončení projektu. Problémy s vykazováním průběžných výsledků zjistil NKÚ u 18 z 22 kontrolovaných projektů (viz odst. 4.13 až 4.16).
- f) Podpora v rámci PO 3 je nejvýrazněji zacílena ve prospěch budování a provozu kulturně komunitních center a sociálních podniků, které společně představovaly více než čtyři pětiny objemu prostředků projektů podpořených nebo doporučených k podpoře k říjnu 2018 (v počtu projektů je to dokonce přes 92 %). Naopak podíl podpory dalších aktivit, jako jsou azylové domy, chráněná pracoviště, sociální byty či sociální služby je velmi nízký. Navíc, zatímco se některá komunitní centra zaměřují na práci s evidentně sociálně vyloučenými či sociálním vyloučením ohroženými klienty (např. bezdomovci, osoby po výkonu trestu apod.), kde je zřejmý potenciál jejich aktivit k pomoci k řešení jejich problémů, řada se zaměřuje na široce a obecně vymezenou skupinu seniorů plus na rodiny s dětmi v nepříznivé ekonomické situaci. Přínos činnosti těchto center pro osoby skutečně sociálně vyloučené nebo ohrožené však není až na výjimky sledován. Účelnému cílení podpory nepřispívá ani nevhodné vymezení pojmů „aktivizace místních komunit“ a „místní prospěch“ ze strany ŘO při podpoře projektů sociálního podnikání (viz odst. 4.21 až 4.31).
- g) NKÚ vyhodnotil 60 % (12 z 20) posuzovaných projektů jako účelné, příp. jen s mírnými nedostatky. Zbýlých 40 % projektů bylo vyhodnoceno jako omezeně účelné nebo neúčelné. V této kategorii byly zejména projekty sociálních podniků, ale i např. příspěvkové organizace zřízené HMP (viz odst. 4.32 až 4.34 a příloha č. 2).
- h) Parametry prvních výzev k předkládání projektů obsahovaly některé nadbytečné požadavky a nedávaly potenciálním žadatelům dostatek času ke zpracování žádosti, což mohlo být jednou z příčin nízkého zájmu o účast v programu. ŘO provedl v tomto směru nápravná opatření. Efektivnost administrace PO 3 OP PPR však byla významně snížena délkou posuzování jednotlivých žádostí ze strany ŘO. Ta trvala 11–18 měsíců, čímž ŘO významně překročil stanovenou lhůtu 7 měsíců. ŘO také nedodržel závazné lhůty pro provádění plateb dotací příjemcům (viz odst. 4.37 až 4.45).
- i) Mírně nadpoloviční většina (12 z 22, tj. 55 %) z kontrolovaných projektů byla hodnocena jako efektivní, příp. jen s mírnými nedostatky. Zbýlých 10 projektů NKÚ vyhodnotil jako omezeně efektivní nebo neefektivní. Nejkritičtěji byly hodnoceny dva projekty sociálních podniků, příspěvkové organizace zřízené HMP a městské části (viz odst. 4.46 až 4.48 a příloha č. 2).
- j) NKÚ vyhodnotil některé nedostatky zjištěné u ŘO jako nesplnění ustanovení právních předpisů ČR a EU nasvědčující porušení rozpočtové kázně a nesrovnalosti, a to v úhrnné hodnotě do výše 6,8 mil. Kč. U 6 příjemců byly zjištěny nezpůsobilé výdaje, které byly vyhodnoceny jako porušení rozpočtové kázně do výše 4,9 mil. Kč. Při kontrole dodržování pravidel účtování, zadávání veřejných zakázek a pojišťování majetku nebyly zjištěny nedostatky (viz odst. 4.50 až 4.54).

II. Informace o kontrolované oblasti

Operační program Praha – pól růstu ČR

2.1 ČR čerpá podle *Dohody o partnerství*⁶ finanční prostředky z evropských strukturálních a investičních fondů (dále také „ESI fondy“) v programovém období 2014 až 2020 prostřednictvím tematických operačních programů (dále také „OP“). Jedním z nich je OP PPR.

2.2 Základním východiskem OP PPR je postavení hlavního města Prahy jakožto centra nadregionálního významu, které přispívá ke zvýšení konkurenceschopnosti a ekonomickému růstu celé ČR. Globální cíl OP PPR není stanoven, ale je definován nepřímo ve vazbě na priority stanovené ve strategii *Evropa 2020*. V rámci OP PPR jsou podporovány intervence zaměřené na pět tematických cílů pro ESI fondy, které určují čtyři věcné prioritní osy⁷ (dále také „PO“) OP PPR:

- investice do výzkumu, vývoje a inovací pro praxi → PO 1,
- snižování energetické náročnosti ekonomiky → PO 2,
- **fungující sociální systém a boj proti chudobě → PO 3,**
- podpora udržitelné a kvalitní zaměstnanosti a podpora mobility pracovních sil → PO 4,
- zkvalitnění systému vzdělávání → PO 4.

2.3 Evropská unie se podílí na financování OP PPR prostřednictvím dvou z ESI fondů, a to Evropského fondu pro regionální rozvoj (dále také „EFRR“) a Evropského sociálního fondu (dále také „ESF“), které v souhrnu reprezentují 50 % zdrojů rozpočtu programu. Zbývajících 50 % je financováno z národních zdrojů, a to z rozpočtu HMP a ze soukromých zdrojů příjemců. Rozpočet OP PPR podle jednotlivých prioritních os a zdrojů financování představuje následující tabulka č. 1:

Tabulka č. 1: Plán financování OP PPR

(v tis. €)

Prioritní osa	Fond	Podpora EU	Příspěvek členského státu	Financování celkem
1 – Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací	EFRR	62 493	62 493	124 986
2 – Udržitelná mobilita a energetické úspory	EFRR	56 773	56 773	113 547
3 – Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě	EFRR	12 499	12 499	24 997
	ESF	13 305	13 305	26 610
4 – Vzdělání a vzdělanost a podpora zaměstnanosti	EFRR	21 847	21 847	43 694
	ESF*	23 586	23 586	47 172
	ESF**	3 024	3 024	6 048
5 – Technická pomoc	ESF	8 063	8 064	16 126
Celkem	X	201 590	201 590	403 180

Zdroj: operační program *Praha – pól růstu ČR*, verze 8.2.

* Podpora z ESF v rámci tematického cíle 10.

** Podpora z ESF v rámci tematického cíle 8.

⁶ Základní dokument pro čerpání finančních prostředků z fondů EU podle článku 14 nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 (dále také „Obecné nařízení“), schválený Evropskou komisí 26. srpna 2014.

⁷ Pátá prioritní osa je určena k financování technické pomoci.

Problematika boje proti chudobě a na podporu sociálního začleňování v ČR

2.4 V návaznosti na plnění sociálních cílů strategie *Evropa 2020* přijala vláda ČR *Strategii sociálního začleňování 2014–2020*⁸. Její součástí je závazek přispět k plnění národního cíle redukce chudoby a sociálního vyloučení, formulovaný jako: „*Udržení hranice počtu osob ohrožených chudobou, materiální deprivací nebo žijících v domácnostech s nízkou pracovní intenzitou do roku 2020 na úrovni roku 2008.*“ Česká republika se současně zavázala k: „...*snížení počtu osob ohrožených chudobou, materiální deprivací nebo žijících v domácnostech s velmi nízkou pracovní intenzitou o 100 000 osob oproti roku 2008.*“

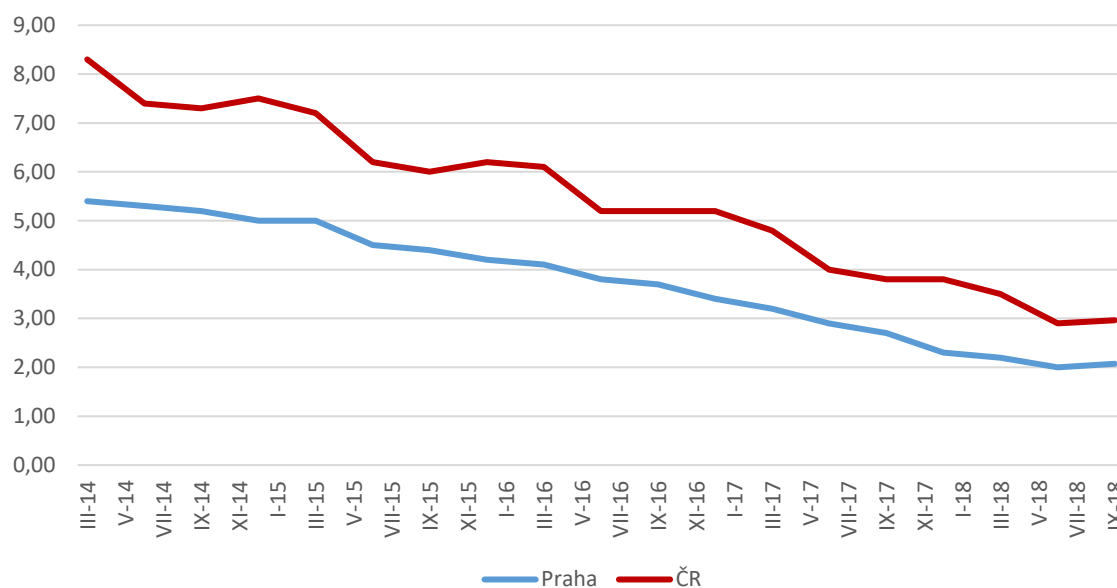
2.5 *Chudoba* je nejčastěji definována ve vazbě na příjem jednotlivce, domácnosti apod., je-li pod určitým podílem střední národní hodnoty (často se za ni považuje např. 60 % národního mediánu). *Materiální deprivací* se rozumí stav, kdy si jednatel nebo domácnost nemohou dovolit některé z běžných potřeb (např. uhradit nájem, adekvátně vytápět obydlí, uhradit nečekaný výdaj apod.). Za *domácnost s nízkou pracovní intenzitou* se pak považuje ta bez zaměstnané osoby (nebo jen s osobou s nízkou pracovní intenzitou). To jsou také nejběžnější faktory vedoucí k *sociálnímu vyloučení*, kterým se rozumí proces, kdy jsou jednotlivci či skupiny vytěšňováni na okraj společnosti a kdy jim je ztížen nebo omezen přístup ke zdrojům a příležitostem běžně dostupným pro ostatní členy společnosti. Extrémní formou sociálního vyloučení je bezdomovectví.

2.6 V ČR jsou ukazatele míry ohrožení chudobou nebo sociálním vyloučením dlouhodobě výrazně příznivější, než činí průměr EU. V roce 2013, tedy před začátkem nynějšího programového období, byla dokonce hodnota tohoto indikátoru vůbec nejnižší z celé EU, když představovala 14,6 % (oproti průměru EU 24,6 %⁹). I přes předcházející krizové hospodářské období na přelomu první a druhé dekády 21. století došlo dokonce k pozitivnímu posunu oproti roku 2008 (tj. počátku ekonomické recese), kdy činila hodnota tohoto ukazatele 15,3 %. ČR tak splňovala jeden ze závazků ke snížení chudoby a sociálního vyloučení již na počátku programového období EU 2014–2020. Tehdy se navíc národní hospodářství již nacházelo v růstové trajektorii a v období klesající míry nezaměstnanosti (jako významného faktoru sociálního vyloučení), viz graf č. 1:

⁸ Usnesení vlády ČR ze dne 8. ledna 2014 č. 24, k návrhu Strategie sociálního začleňování 2014–2020.

⁹ Zdroj: Eurostat.

Graf č. 1: Vývoj podílu nezaměstnaných osob (v %)

Zdroj: MPSV.

2.7 Regiony ČR s nejnižší mírou ohrožení chudobou a sociálním vyloučením jsou dlouhodobě Středočeský kraj a Praha, kde činil v roce 2013 tento ukazatel 10,2 % a byl zhruba na 70 % republikové hodnoty. Od roku 2013 má klesající tendenci a dosahuje spolu se Středočeským krajem nejnižších hodnot ze všech regionů NUTS 2 v ČR. V roce 2017 představoval tento ukazatel v Praze hodnotu 9,4 % a byl na 77 % průměru ČR.

Prioritní osa 3 OP PPR: Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě v hl. m. Praze

2.8 Programový dokument OP PPR se v oblasti boje s chudobou a sociálním vyloučením opírá o tzv. problémovou analýzu¹⁰. Ta nepochybně mimořádně socio-ekonomické postavení Prahy v rámci ČR z pohledu ukazatelů hospodářského výkonu a průměrné životní úrovně jejích obyvatel. Nicméně upozorňuje i na specifická sociální rizika v hlavním městě, jako jsou např. vysoký počet bezdomovců¹¹, Praha jako častá destinace zahraničních migrantů či problém anonymity osob a sociální nesoudržnosti ve velké aglomeraci.

2.9 K naplnění prioritní osy 3 byly v programovém dokumentu OP PPR stanoveny tři specifické cíle:

- 3.1: *Posílená sociální infrastruktura pro integraci, komunitní služby a prevenci* (dále také „SC 3.1“).
- 3.2: *Posílená infrastruktura pro sociální podnikání* (dále také „SC 3.2“).
- 3.3: *Posílení aktivity pro integraci, komunitní služby a prevenci* (dále také „SC 3.3“).

¹⁰ Dokument *Analýza oblastí pro podporu v rámci politiky soudržnosti na období 2014–2020 v hlavním městě Praze*.

¹¹ Na území Prahy žije podle odhadů okolo 4 tis. osob bez přístřeší (akutně může být bezdomovectvím ohroženo 5–10 tis. domácností).

Tabulka č. 2: Rozpočtové rozdělení přidělené alokace PO 3 mezi specifické cíle (v tis. €):

Specifický cíl	Financování EU v tom:		Celkem
	Investiční náklady	Neinvestiční náklady	
3.1: Posílená sociální infrastruktura pro integraci, komunitní služby a prevenci	11 289	0	11 289
3.2: Posílená infrastruktura pro sociální podnikání	1 210	0	1 210
3.3: Posílené aktivity pro integraci, komunitní služby a prevenci	0	13 305	13 305
Prioritní osa 3: celkem	12 499	13 305	25 804

Zdroj: operační program *Praha – pól růstu ČR*, verze 8.2.

2.10 Hlavní město Praha je řídicím orgánem¹² OP PPR. V rámci své řídicí činnosti vypisuje výzvy k předkládání projektů. Na základě posouzení externích hodnotitelů provádí výběr projektů určených k podpoře a s úspěšnými žadateli uzavírá smlouvy, jimiž jsou vázáni při realizaci projektu. Ke sledování průběhu a výsledků projektů (a potažmo programu) jsou stanoveny monitorovací ukazatele, které jsou příjemci zavázáni sledovat a vykazovat.

2.11 Oprávněnými žadateli o dotaci jsou HMP a jím zřízené a založené organizace, jednotlivé městské části HMP a jimi zřízené a založené organizace, nestátní neziskové organizace a podnikatelské subjekty (u kterých se předpokládá veřejně prospěšný záměr). Mezi projekty financovanými z PO 3 OP PPR má patřit např. výstavba azylových domů, podpora terénních programů a nízkoprahových a bezprahových služeb, denních center pro bezdomovce a ohrožené osoby a sociálního bydlení. Podporovány mají také být projekty sociálního podnikání, vznik a činnost kulturně komunitních center a prostor komunitního života, které by vedly k posílení místní sociální soudržnosti.

III. Rozsah kontroly

3.1 Předmětem kontroly NKÚ byly prostředky vynakládané z OP PPR na sociální začleňování a boj proti chudobě v programovém období EU 2014–2020 poskytnuté z ESI fondů. Kontrolovaným obdobím byly roky 2014 až 2017, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

3.2 Právní předpisy vztahující se i na prostředky z ESI fondů¹³ stanoví, že musí být využity s ohledem na zásadu řádného finančního řízení, která konkrétně zahrnuje principy hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti a tyto principy dále specifikuje. **Cílem kontroly bylo prověřit, zda kontrolované osoby poskytují a čerpají peněžní prostředky na vybraná opatření OP PPR účelně a efektivně a v souladu s právními předpisy.**

¹² Činnosti řídicího orgánu OP PPR jsou v rámci Magistrátu hlavního města Prahy vykonávány odborem evropských fondů. Řídicí orgán odpovídá za řízení programu a vykonává funkce stanovené v článku 125 Obecného nařízení.

¹³ Např. článek 30, odst. 1 nařízení (EU, EURATOM) č. 966/2012 Evropského parlamentu a Rady ze dne 25. října 2012, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie a o zrušení nařízení Rady (ES EURATOM) č. 1605/2002 (dále také „Finanční nařízení“).

3.3 NKÚ provedl kontrolu u HMP jakožto řídicího orgánu. Bylo posouzeno nastavení a plnění cílů PO 3 a činnost HMP při řízení předmětné prioritní osy. Efektivnost administrace projektů ze strany ŘO byla ověřena i pomocí dotazování u příjemců podpory¹⁴.

3.4 Ke kontrole byl dále vybrán vzorek 22 projektů u 17 příjemců podpory v rámci výzev č. 6, 17 a 18 určených pro předkládání návrhů odpovídajících zaměření PO 3. Účelnost a efektivnost těchto projektů byla posuzována nejen úzce ve vztahu k naplnění smluvně požadovaných výstupů a dalších parametrů projektů stanovených poskytovatelem dotace (kritérium účelovosti) a dosažení cílových indikátorů, ale i z jejich obecného vymezení, obsaženém např. v zákoně č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), nebo ve Finančním nařízení. V případě kritéria účelnosti tedy šlo o vyhodnocení, zda a jak vedou tyto projekty ke snižování chudoby a k sociálnímu začleňování (reálné výsledky a dopady projektu). V případě kritéria efektivnosti šlo o porovnání přínosů projektů a aktivit v jejich rámci realizovaných s objemem vynaložených peněžních prostředků.

3.5 Při výběru projektů určených ke kontrole sledoval NKÚ zájem zajistit dostatečnou reprezentativnost vzorku. Proto vybíral projekty především podle věcného kritéria, aby bylo zajištěno poměrné zastoupení různých typů příjemců, věcného charakteru projektů a jejich zaměření na různé cílové skupiny. Mezi kontrolovanými osobami z řad příjemců dotací tak byly jednotlivé městské části HMP, příspěvková organizace zřízená HMP, neziskové organizace i podnikatelské subjekty. Dále NKÚ využil hledisko kvantitativní, kdy při výběru preferoval finančně významnější projekty. Vzorek 22 projektů vybraných ke kontrole tak představuje cca 24 % z celkového počtu 92, které byly v době zahájení kontroly nejen schváleny k podpoře, ale byly již také v plné fázi realizace. Finanční objem kontrolovaných projektů činil 118,6 mil. Kč, což reprezentuje cca 30 % z částky způsobilých výdajů v té době schválených projektů v rámci PO 3.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

A. Jsou peněžní prostředky poskytovány a čerpány účelně?

4.1 Za účelné se považuje takové použití veřejných prostředků, které zajistí optimální míru dosažení cílů při plnění stanovených úkolů¹⁵. Takové hodnocení účelnosti musí zahrnovat posouzení jak dosažených výstupů (např. kolik a jakých aktivit bylo realizováno), tak i výsledků (přímé efekty realizované intervence pro cílové klienty programu či projektu) a dopadů, tj. dlouhodobě udržitelné účinky směřující k cíli programu, tedy sociálnímu začleňování a boji s chudobou. Cíle programu a jednotlivých projektů by proto měly být nastaveny jako SMART, aby umožnily provést takové kompletní vyhodnocení účelnosti samotným řídicím orgánem¹⁶.

¹⁴ Zda nevedly požadavky výzev ke zbytečné administrativní zátěži, zda probíhal výběr a administrace projektů včas bez zbytečných prodloužení a zda byla komunikace mezi příjemcem a ŘO efektivní a ověřitelná.

¹⁵ Použitá definice účelnosti vychází z § 2 písm. o) zákona o finanční kontrole.

¹⁶ Ani skutečnost, že cíle programu či projektů nejsou nastaveny a schváleny jako SMART ale neznamená, že NKÚ neprovede vlastní posouzení podle nastavených kritérií na základě získaných dokladů, dalších důkazů a s použitím odborného úsudku: „Kontrolující stanoví vhodná kritéria, která odpovídají auditním otázkám a vztahují se k principům hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti. .... Kritéria poskytují základ pro hodnocení

4.2 NKÚ proto posuzoval účelnost PO 3 OP PPR podle následujících kritérií:

- zda jsou cíle programu nastaveny jako SMART, tedy konkrétní, měřitelné, dosažitelné, relevantní a časově vymezené,
- zda a jak přispívají výsledky PO 3 OP PPR k naplnění strategie *Evropa 2020*,
- zda ŘO reagoval na socioekonomický vývoj v Praze v průběhu programového období v nastavení výzev,
- zda je plnění cílů účinně monitorováno a zda je předpoklad naplnění cílových hodnot stanovených ukazatelů,
- zda jsou vybírány a realizovány projekty účinně vedoucí k sociálnímu začlenění a boji s chudobou.

→ Cíle PO 3 nejsou nastaveny dostatečně SMART, zejména není sledován přínos PO 3 ke snižování chudoby a sociálního vyloučení.

4.3 ŘO definoval v souladu s požadavky Obecného nařízení a Finančního nařízení pro ESI fondy pro každý ze specifických cílů PO 3 očekávané výsledky a zároveň k nim stanovil šest výsledkových ukazatelů s uvedením počátečních a cílových hodnot. Dále stanovil jedenáct tzv. indikátorů výstupu zahrnujících především počet podpořených druhů zařízení (zázemí pro služby a sociální práci, podniků pobírajících podporu apod.) a také počty účastníků aktivit jednotlivých projektů či zvýšení zaměstnanosti v podporovaných podnicích. Kompletní přehled výsledkových a výstupových ukazatelů PO 3 je uveden v příloze č. 1. NKÚ konstatuje, že sledované ukazatele jsou konkrétní a měřitelné.

4.4 Všechny ukazatele mají uvedenu cílovou hodnotu ke konci roku 2023¹⁷. Některé ukazatele mají stanovenou i hodnotu k datu tzv. věčného milníku výkonnostního rámce, tedy konci roku 2018; jejich naplnění je předpokladem čerpání tzv. výkonnostní rezervy ve výši 6 % přidělených prostředků PO 3. Sledované ukazatele tedy jsou časově vymezené.

4.5 Žádný z výsledkových ukazatelů však nesleduje pokrok ve snižování chudoby coby klíčového účelu této prioritní osy OP PPR. Některé z ukazatelů definovaných jako výsledkové (např. o počtu sociálních podniků aktivně působících na trhu, počet osob využívajících podpořené služby či míra podpořených projektů, jež úspěšně zahájily komunitní aktivity) spíše kvantifikují množství zařízení či využívaných služeb s potenciálem ke snížení chudoby a sociálního vyloučení. Nedokládají ale skutečný úspěch nebo neúspěch OP PPR v této oblasti ve smyslu počtu osob, kterým program skutečně z chudoby a k sociálnímu začlenění pomohl. Absence takových relevantních cílů a výsledkových indikátorů je dle názoru NKÚ kritičtější s ohledem na povšechné vymezení významné cílové skupiny „senioři“, pro něž je v PO 3 nastavena podpora (viz odst. 4.26). ŘO nestavil příjemcům dotací monitorovací indikátory, jimiž by sledovali konkrétní efekt jejich projektů na takto postižené či ohrožené osoby, tedy zda úspěšně přispěly k jejich sociálnímu začlenění. NKÚ proto konstatuje nedostatečnost relevantních ukazatelů ke sledování výsledků (přínosů) PO 3.

---

důkazních informací a dokladů, formulování zjištěných skutečností a dosažení kontrolních závěrů.“ (Mezinárodní auditorské standardy pro nejvyšší kontrolní instituce – ISSAI 300 – Audit výkonnosti, článek 27).

¹⁷ Termín, do kdy je možné ukončit realizaci projektů v rámci programového období EU 2014–2020.

4.6 Pokud jde o aspekt dosažitelnosti, z údajů z přílohy č. 1 je patrné, že splnění některých z cílových hodnot ukazatelů není pravděpodobné, protože průběžně dosahované výsledky a výstupy jsou velmi nízké. Za výrazně nadhodnocenou a od počátku nereálnou považuje NKÚ zejména cílovou hodnotu výstupového ukazatele „Počet podpořených zázemí pro služby a sociální práci“, stanovenou na počet 112, kdy k polovině listopadu 2018 byla dosažena hodnota jediného podpořeného zázemí, a závazky příjemců dosahují počtu 26. Obdobně je těžko dosažitelné splnění cílových hodnot např. ukazatelů „Počet podpořených bytů pro sociální bydlení“ a „Využívání podpořených služeb“.

→ Obecné zaměření PO 3 navazuje na strategii Evropa 2020, avšak konkrétní příspěvek k naplnění jejích cílů v ČR není stanoven a nesleduje se.

4.7 Ačkoliv programový dokument OP PPR deklaruje vazbu na strategii *Evropa 2020* u všech tří specifických cílů PO 3, NKÚ zjistil, že žádný z indikátorů prioritní osy nemá přímou vazbu na kvantitativní cíle, které si vymezila ČR pro oblast sociálního začleňování a boj s chudobou (viz odst. 2.4). Program také neuvádí žádné údaje kvantifikující očekávanou míru příspěvku OP PPR k naplnění celostátních cílů strategie, tedy ke snížení počtu osob ohrožených chudobou, materiální deprivací nebo osob žijících v domácnostech s velmi nízkou pracovní intenzitou.

4.8 NKÚ podrobil analýze i některé relevantní strategické a koncepční dokumenty týkající se problematiky sociálního začleňování i na celostátní úrovni¹⁸. I v těchto dokumentech jsou stanovené cíle spíše obecné, nejsou podpořeny kvantifikovatelnými cílovými ukazateli a především nejsou uvedeny alespoň rámcové podíly, jimiž by měly jednotlivé programy (včetně OP PPR) přispívat k naplnění cílů sociálního začleňování a boje s chudobou v ČR. I přes zřejmou vazbu PO 3 OP PPR na strategii *Evropa 2020* tedy není míra příspěvku k plnění celostátních cílů nikým stanovena ani sledována, a tudíž není ověřitelná z hlediska úspěšnosti.

→ ŘO v průběhu programového období nereagoval na výrazně pozitivní vývoj na trhu práce v případě podpory sociálních podniků, což snižuje účelnost jejich podpory.

4.9 Programový dokument OP PPR schválila Evropská komise v červnu 2015, ale východiska, na kterých je program postaven, jsou logicky staršího data. Programové období je poměrně dlouhé¹⁹ a socioekonomická situace v dané zemi či regionu může doznat posunu oproti předpokladům, ze kterých se původně vycházelo. K takové situaci došlo v ČR i jejím hlavním městě díky stabilnímu a poměrně dynamickému hospodářskému růstu, poklesu nezaměstnanosti a převisu volných pracovních míst. NKÚ proto zajímalo, zda a jak ŘO na tento vývoj v průběhu programového období 2014–2020 reagoval. Zejména pak, jestli změněné situaci na trhu práce přizpůsobil nastavení výzev k předkládání projektů a jejich výběru v případě podpory sociálních podniků.

4.10 NKÚ předně provedl analýzu cílových skupin v pěti výzvách²⁰, které zahrnovaly podporu sociálního podnikání, vyhlášených od října 2015 do ledna 2018. Bez ohledu na velmi pozitivní

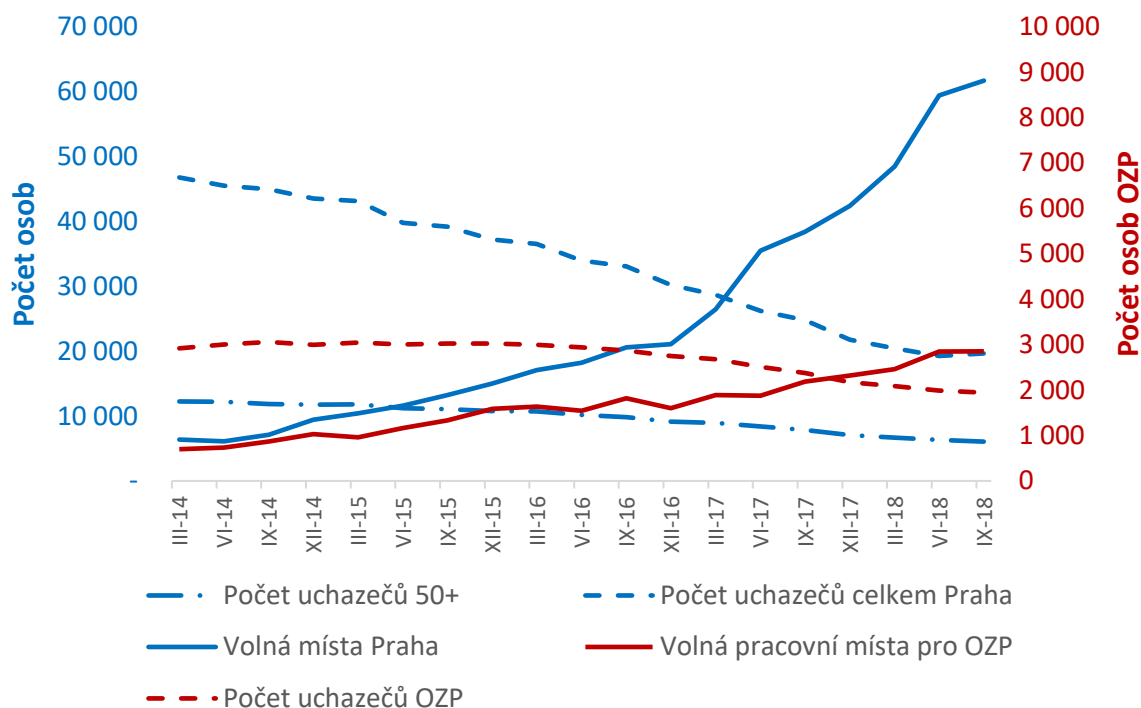
¹⁸ *Strategie sociálního začleňování ČR* (MPSV, leden 2014), související zprávy o plnění této strategie (MPSV, duben 2017 a duben 2018), *Koncepce návrhů řešení problematiky bezdomovectví v Praze v letech 2013–2020* (2012).

¹⁹ Do konce roku 2020 s možnými termíny realizace projektů až do konce roku 2023.

²⁰ Výzvy č. 6, 18, 25, 34 a 38.

vývoj na trhu práce nedoznalo vymezení cílových skupin změn. Navíc porovnáním např. s cílovými skupinami v rámci integračních sociálních podniků podporovaných v rámci operačního programu *Zaměstnanost* (dále také „OPZ“) řízeným MPSV je zřejmé, že PO 3 OP PPR podporuje významně širší cílovou skupinu osob. Jedná se zejména o kategorie „nezaměstnaní starší 50 let“ (tj. nezaměstnaní bez stanovení minimální doby bez práce), kdy tato cílová skupina není v rámci obdobných projektů OPZ vůbec podporována, a „osoby dlouhodobě nezaměstnané (minimálně 6 měsíců)“, přičemž v OPZ se stanovuje tato minimální doba evidence u Úřadu práce 12 měsíců (souborná délka v posledních dvou letech). Z údajů MPSV přitom vyplývá klesající počet uchazečů o zaměstnání v Praze i ve skupině nad 50 let věku. Vývoj na trhu práce za sledované období ukazuje také graf č. 2, když vedle porovnání celkového počtu nezaměstnaných osob a volných pracovních míst uvádí i počty nezaměstnaných nad 50 let a osob se zdravotním postižením, jako jedny z cílových skupin zaměstnávání v sociálních podnicích. Obdobně je v případě azylantů z OP PPR podpora poskytována bez omezení doby od získání azylu; může se tak jednat o azylanty pobývajících v ČR delší čas a socializované ve zdejším prostředí. Časový parametr není stanoven ani u osob opouštějících zařízení ústavní nebo ochranné výchovy (v případě OPZ je to do 12 měsíců od opuštění zařízení).

Graf č. 2: Vývoj počtu uchazečů a volných pracovních míst v Praze

Zdroj: vypracoval NKÚ s využitím statistik MPSV.
OZP = osoby zdravotně postižené.

4.11 OP PPR je „velkorysejší“ než OPZ i v případě pravidel finanční spoluúčasti. Zatímco v případě OPZ je finanční podpora omezena nejvýše na 85 % výdajů (alespoň 15 % musí příjemce uhradit z jiných zdrojů), u OP PPR je možno dotaci poskytnout v plné výši bez nutnosti spolufinancování. NKÚ obecně považuje princip 100% dotačního financování projektů v oblasti sociálního podnikání bez spoluúčasti příjemce za nevhodný a ve svém důsledku nedostatečně motivující k dlouhodobější udržitelnosti těchto podniků.

4.12 MPSV přitom ve svých připomínkách k jedné z posuzovaných výzev²¹ doporučilo ŘO již v říjnu 2016 prodloužit časový parametr u nezaměstnaných osob z 6 na 12 měsíců, vyřadit skupinu nezaměstnaných nad 50 let a obecně doporučilo sladit výzvy s podmínkami výzev OPZ. ŘO OP PPR však toto doporučení MPSV nepřijal a ani v následujících výzvách, do kterých zahrnul podporu sociálních podniků, nastavení a podmínky však neměnil.

→ ŘO nemá úplné a správné informace o průběžných výstupech a výsledcích projektů, a účinně tak nesleduje naplňování cílů PO 3.

4.13 Sledování průběhu dotačního programu a dosahování průběžných výsledků je nezbytným předpokladem jeho účelného řízení. Umožňuje především řídicímu orgánu včas reagovat na problémy s plněním očekávaných výstupů a výsledků programu a přijímat účinná opatření. Požadavky na monitoring stanoví Obecné nařízení a podrobněji jej rozpracovává metodický pokyn vydaný MMR jako národním orgánem pro koordinaci (NOK). NKÚ proto ověřil, zda je systém monitorování průběhu PO 3 OPPr nastaven a skutečně funguje tak, aby byl nástrojem podávání relevantních informací ŘO.

4.14 Kontrolou byly zjištěny problémy spočívající v nevhodné konstrukci, resp. způsobu naplňování některých monitorovacích indikátorů (dále také „MI“). Na základě informací od příjemců poukazuje NKÚ zejména na problematické vykazování hodnot výsledkového indikátoru SC 3.3 „Využívání podpořených služeb“, do kterého se zahrnují uživatelé podpory např. komunitních center bez ohledu na počet hodin získané podpory, ve vazbě na indikátor výkonu „Celkový počet účastníků podpořených služeb“, kterým se sleduje počet osob, které obdržely vyšší podporu (více než 20 hodin např. ve formě poradenství, účasti na pořádaných akcích apod.)²², viz příklad č. 1:

Příklad č. 1

Realizací projektu č. 240 byl zajištěn provoz komunitního centra a s tím spojených aktivit projektu pro osoby sociálně vyloučené a sociálním vyloučením ohrožené. Příjemce měl stanoveny dva závazné monitorovací indikátory, a to indikátor výstupu „Celkový počet účastníků“ (6 00 00) a indikátor výsledku „Využívání podpořených služeb“ (6 70 10). Příjemce ve zprávě o realizaci vykazoval pouze počet osob z cílové skupiny, které se zúčastnily aktivit projektu v rozsahu vyšším než 20 hodin, tedy v rámci MI 6 00 00. Účastníky, kteří se zúčastnili aktivit v rozsahu menším než 20 hodin, příjemce nikde nevykazoval. Pokud by je zahrnul do ukazatele MI 6 70 10, nemohl by je později (v případě překročení jejich 20 hodinové účasti na projektových aktivitách) započítat do MI 6 00 00.

4.15 NKÚ zjistil, že v případě 18 z celkových 22 projektů nevykazovali příjemci v informačním systému MS2014+ průběžně dosahované hodnoty v souladu s realitou, ať už z důvodu nevhodné konstrukce ukazatele (viz předchozí odstavec), nebo např. s odkazem na stanovenou povinnost vykazat skutečné údaje nejpozději při ukončení projektu. Tento systémový problém nemohly plnohodnotně kompenzovat ani přesnější údaje poskytované některými příjemci v rámci komentářů v průběžných hodnocích zprávách poskytovaných ŘO.

²¹ Výzva č. 17.

²² Výsledkový indikátor 6 70 10 a výstupový indikátor 6 00 00.

4.16 NKÚ také poukazuje na problematický způsob „společného“ hodnocení výsledků ukazatele „Zvýšení zaměstnanosti v podporovaných podnicích“ a jeho podřazeného „Zvýšení zaměstnanosti v podporovaných podnicích se zaměřením na cílové skupiny“²³ pro projekty z SC 3.2. Konkrétní případ ukazuje příklad č. 2:

Příklad č. 2

V projektu č. 103 byla podpořena rekonstrukce prostor určených k sociálnímu podnikání, přičemž mezi závaznými indikátory projektu byly obecné zvýšení zaměstnanosti o 3 osoby a z toho zvýšení zaměstnanosti se zaměřením na znevýhodněné skupiny rovněž o 3 osoby. K datu plnění cílových hodnot se však druhý z ukazatelů (vyjadřující úspěch v zaměstnání cílových osob) podařilo naplnit jen na 60 %, kdežto „obecný“ ukazatel zaměstnanosti na cca 112 %. ŘO stanovil postup hodnocení, kdy celková míra splnění indikátorů je vyhodnocena jako aritmetický průměr obou. Nesplnění závazku zaměstnání osob z cílové skupiny ohrožené chudobou a sociálním vyloučením tak bylo dle této metodiky kompenzováno překročením u druhého ukazatele, který jen sleduje obecně zvýšení zaměstnanosti, tedy bez vazby na cílovou skupinu. To zejména v případě Prahy a tamní situace na trhu práce nemá valný vypovídací efekt o úspěchu projektu ve vazbě na cíle PO 3. Podle metodiky ŘO tak byla úspěšnost projektu vyhodnocena na úrovni 86 % (součet 112 + 60 vydělen 2). Při dosažení této hodnoty se příjemci neukládá sankce za neplnění indikátoru (ta se ukládá při nedosažení celkové míry splnění indikátoru o více než 15%), ačkoliv podstatnější z obou ukazatelů ve vztahu k cílům PO 3 byl nesplněn výrazně pod touto hranicí.

→ *Není reálné dosažení stanovených cílů PO 3 v oblasti posílení sociální infrastruktury a aktivit pro integraci, komunitní služby a prevenci.*

4.17 I přes výhrady k relevanci hodnotících ukazatelů a validity údajů z monitorovacího systému provedl NKÚ porovnání jejich cílových hodnot (ke konci roku 2023) s dosahovanými průběžnými výsledky, aby posoudil, zda je reálný předpoklad naplnění specifických cílů PO 3. Kromě vzorku 22 projektů vybraných ke kontrole posoudil i míru věcného a finančního pokroku u dalších projektů. Přehled všech stanovených výstupových a výsledkových ukazatelů, jejich cílové hodnoty a skutečnost plnění k 13. 11. 2018 obsahuje příloha č. 1.

4.18 Významné riziko nesplnění je zejména u SC 3.1 – *Posílená sociální infrastruktura*. V programovém dokumentu je stanovena cílová hodnota ukazatele „*Počet podpořených zázemí pro služby a sociální práci*“ na 112, v polovině listopadu 2018 činil závazek příjemců 26 a skutečně dosažená hodnota k tomu datu činila 1 zázemí. ŘO na dotaz NKÚ uvedl, že cílová hodnota byla z důvodu formální číselné chyby stanovena nesprávně s tím, že bude iniciovat snížení cílové hodnoty ze 112 na 12. NKÚ považuje toto vysvětlení ŘO o formální chybě za nevěrohodné, protože v jím zpracované tzv. agregační mapě OP PPR zdůvodnil cílovou hodnotu vybudováním 22 nových zázemí a podporou 90 stávajících (celkem to odpovídá cílové hodnotě 112). Obdobně rizikové je i plnění dalšího z výkonových ukazatelů, jako je „*Počet podpořených bytů pro sociální bydlení*“ (cílová hodnota 137, závazek příjemců 22, dosud podpořeny 4 byty u jediného projektu). V návaznosti na nižší předpoklad výstupů je tak i významné riziko nedosažení ukazatelů „*Kapacita služeb a sociální práce*“ a „*Průměrný počet osob využívajících sociálního bydlení*“.

²³ MI 1 04 00 a 1 04 03.

4.19 Předpoklad naplnění realizace projektů u SC 3.2 – *Posílená infrastruktura pro sociální podnikání* je obtížné vyhodnotit. Výsledkový ukazatel „Počet sociálních podniků, které aktivně působí na trhu“ zůstává zatím na výchozí hodnotě 39 podniků oproti cílové hodnotě 52. ŘO navíc nijak nedefinoval pojem „aktivní působení na trhu“. NKÚ v této souvislosti upozorňuje, že u všech projektů sociálních podniků vybraných ke kontrole byly zřejmé problémy se zajištěním plánovaného provozu nebo s dosahováním původně předpokládané výše tržeb.

4.20 V případě specifického cíle SC 3.3 – *Posílené aktivity pro integraci, komunitní služby a prevenci* shledal NKÚ dosud velmi nízký dosavadní závazek příjemců k naplnění výstupu „Celkový počet účastníků“. Cílová hodnota má dosáhnout 26 500 účastníků, ale k polovině listopadu 2018 evidoval ŘO průběžný dosažený počet 1 930 a závazek příjemců 5 047 účastníků. NKÚ zde upozorňuje na nelogické a nevhodné užití výše uvedeného ukazatele charakteristického pro SC 3.3 i na zaměstnance podpořených sociálních podniků. Jelikož jsou v ukazateli „Celkový počet účastníků“ uváděny osoby, které získaly podporu 20 a výše hodin, naplnily sociální podniky tuto hodnotu již po několika dnech²⁴ pracovního poměru zaměstnance.

→ Řídící orgán a příjemci preferují projekty podporující komunitní centra a sociální podniky oproti jiným aktivitám.

4.21 NKÚ se dále zabýval strukturou podpořených projektů z hlediska jejich zaměření, tedy tím, jaké aktivity jsou pomocí PO 3 OP PPR více podporovány, příp. zda některé typy projektů zaměřené na určité cílové skupiny a poskytované služby nejsou naopak podporovány málo. Za tím účelem provedl vlastní klasifikaci projektů (v závorce zkratka)²⁵:

- azylové domy (AD),
- komunitní centra (KC),
- komunitní centra kombinovaná se sociálním podnikem (KC/SP),
- sociální podniky (SP),
- sociální byty (SB),
- chráněná pracoviště (ChP),
- terénní programy (TP),
- sociální služby (SS).

4.22 V tabulce č. 3 je uvedeno rozdělení projektů se stavem realizace „PP 30 a vyšším“ (projekty s právním aktem) k 8. 10. 2018 podle jejich počtu a přidělených finančních částek podpory. Z přehledu jednoznačně vyplývá výrazná preference dotování vzniku a provozu komunitních center (téměř 60 % podpory), následuje pak podpora sociálních podniků (cca 32 % plus cca 2 % kombinované projekty KC/SP). Naopak nízká byla podpora sociálních bytů, zcela marginální byla podpora chráněných pracovišť a terénních programů. Podpora azylových domů a sociálních služeb pak byla zcela nulová.

²⁴ Při osmihodinovém pracovním úvazku již po dvou a půl dnech.

²⁵ Při určení typu projektu vycházel NKÚ primárně z výzvy a specifického cíle, v jejichž rámci byl projekt předložen, jeho názvu a v případě pochybností z popisu projektu uvedeném v monitorovacím systému.

Tabulka č. 3: Projekty PO 3 ve stavu PP 30 a vyšším – stav k 8. 10. 2018

Typ	Počet projektů	Podíl projektů	Podpora EU (v Kč)	Podíl podpory EU	Podpora celkem (v Kč)
ChP	1	0,93%	955 301	0,39%	2 283 742
KC	59	54,63%	145 942 225	59,21%	322 959 957
KC/SP	2	1,85%	3 882 811	1,58%	7 765 622
SB	5	4,63%	14 482 506	5,88%	31 958 838
SP	39	36,11%	78 763 589	31,96%	165 716 919
TP	2	1,85%	2 448 607	0,99%	4 897 213
Celkem	108	100,00%	246 475 038	100,00%	535 582 291

Zdroj: MS2014+, rozdělení dle typů projektů vypracoval NKÚ.

4.23 Jelikož toto rozdělení zachycuje stav dosažený v prvních výzvách, rozhodl se NKÚ rozšířit analýzu i o projekty ve stavu realizace „PP 27 a vyšším“ (žádost o podporu doporučená k financování). Tak jsou zahrnuty i projekty, u nichž je pravděpodobné, že budou schváleny, byť výše podpory může být ještě snížena v důsledku korekcí provedených na základě komentářů hodnotitelů. I při takovém rozšíření počtu a finančního objemu zahrnutých projektů (viz tabulka č. 4) se potvrzují výsledky předchozí analýzy. Jak v počtu projektů (devět z deseti), tak i v objemu financování převažuje podpora komunitních center (přes 57 %) a sociálních podniků (přes 24 %). Podíl finanční podpory ostatním skupinám projektů zůstává nadále velmi nízký, včetně sociálních služeb a azylových domů.

Tabulka č. 4: Projekty PO 3 ve stavu PP 27a a vyšším – stav k 8. 10. 2018

Typ	Počet projektů	Podíl projektů	Podpora EU (v Kč)	Podíl podpory EU	Podpora celkem (v Kč)
AZD	1	0,55%	17 500 000	3,65%	41 276 871
CHP	1	0,55%	955 301	0,20%	2 283 742
KC	108	59,67%	274 489 437	57,32%	584 245 774
KC/SP	2	1,10%	3 882 811	0,81%	7 765 622
SB	6	3,31%	17 831 805	3,72%	38 657 436
SP	57	31,49%	116 298 200	24,29%	244 007 580
SS	4	2,21%	45 438 489	9,49%	90 876 978
TP	2	1,10%	2 448 607	0,51%	4 897 213
Celkem	181	100,00%	478 844 649	100,00%	1 014 011 217

Zdroj: MS2014+, rozdělení dle typů projektů vypracoval NKÚ.

4.24 Vysoká míra podpory komunitních center odpovídá i nastavenému rozpočtu PO 3 (viz tabulka č. 2), protože i podíl financování SC 3.3 (ze kterého jsou tato centra financována) představuje cca 52 % alokace celé PO 3. Komunitní centra čerpala i cca 42 % podpory z alokace SC 3.1. Pro SC 3.2 určené pro investiční podporu infrastruktury sociálního podnikání bylo určeno v rozpočtu PO 3 jen cca 5 % alokace. Celkový vysoký podíl podpory sociálního podnikání na čerpání prostředků PO 3 (v porovnání s rozpočtem SC 3.2) vyplývá především ze skutečnosti, že sociální podniky byly rozhodnutím ŘO významně podporovány také z SC 3.3 jako projekty přispívající „aktivizaci místních komunit“ (k tomu viz také odst. 4.29).

4.25 V žádném z dokumentů předložených ŘO však nebyla zpracována skutečná analýza a prioritizace potřeb, které by např. zmapovaly objem a typy chybějících a potřebných kapacit včetně jejich optimálního rozmístění na území hlavního města a sled priorit z hlediska cílových skupin a navazujících podporovaných aktivit. Rozpočet PO 3 je spíše postaven na analýze absorpční kapacity, tedy na připravenosti potenciálních žadatelů předložit projektové záměry.

To je sice validní podklad, nelze jím ale nahradit zmapování potřeby podpory jednotlivých oblastí a nastavení výše rozpočtu k jejich financování na základě priorit.

→ Vymezení kategorií „senioři“, „místní prospěch“ a „aktivizace místních komunit“ je v neprospěch účelného cílení PO 3 na sociální začleňování a boj s chudobou.

4.26 Jednoznačně převažujícími cílovými skupinami, které čerpají služby kulturně komunitních center, jsou senioři nebo rodiny s dětmi v nepříznivé sociální situaci. NKÚ v této souvislosti upozorňuje na příliš povšechnou, resp. široce koncipovanou charakteristiku kategorie „senioři“ jako významné cílové skupiny v rámci projektů PO 3 OP PPR. Předně, ŘO tuto cílovou skupinu nijak přesně nespécifikoval a ani v programovém dokumentu OP PPR neuvedl jednotnou definici, podle které by postupovali příjemci v monitorování aktivit pro tuto cílovou skupinu. ŘO ale má obecně za to, že senior je osoba důchodového resp. postproduktivního věku, z čehož pro tuto osobu vyplývají různá rizika vedoucí až k její sociální izolaci. Senior, který využije nějaké služby podporované z PO 3, zejména pak komunitního centra, ale nemusí být osobou ohroženou sociálním vyloučením. Nicméně např. významný výsledkový ukazatel SC 3.3 „Využívání podpořených služeb“ takto konstruován je, ačkoliv smyslem aktivit v rámci tohoto cíle je podpořit „... **zejména, ale nikoliv pouze osoby vyloučené, ohrožené a v krizi**“²⁶. Příjemci dotace k podpoře komunitních center ale často nesledují, zda se senioři (a i další osoby) zapojili do komunitních aktivit až v souvislosti s vybudováním a provozem centra podpořeným z PO 3 (zda a jakou tedy centrum přineslo přidanou hodnotu).

4.27 I přes obecný problém s průkazností míry přínosu služeb některých komunitních center k boji proti chudobě a sociálnímu vyloučení podpořil ŘO projekt městské části, kdy v žádosti o dotaci nebylo nijak konkrétně uvedeno, jaký má být přínos projektu k cílům PO 3 na jejím území:

Příklad č. 3

V případě projektu č. 206 žadatel uvedl, že smyslem projektu je řešit nedostatečnou kapacitu komunitních prostor na území městské části pro potřeby již existujících spolků a v nich již aktivně zapojených členů. Z obsahu žádosti je patrné, že příjemce nijak nezjišťoval potřebu aktivit pro cílové skupiny ohrožené sociálním vyloučením a nezapojené do komunitního života. Aktivitu, které by mělo komunitní centrum nabízet, žadatel prezentoval zcela obecně tak, že by je měly řešit spolky samy dle svých možností. Jen v obecné rovině pak deklaroval, že činnost kulturně komunitního centra přispěje k větší sociální inkluzi a posílení místní soudržnosti. Zpracování relevantní analýzy potřeby realizace projektu je přitom základním předpokladem pro vhodné zacílení konkrétních aktivit na cílové skupiny ve prospěch jejich sociálního začleňování.

NKÚ vidí jako nesprávný postup poskytovatele, kdy takto nedostatečně zdůvodněnou žádost schválil. Na jeho pochybení v momentě rozhodování o schvalování projektu k podpoře nemění nic ani skutečnost, že díky později aktivnímu přístupu MČ bylo samotné fungování komunitního centra následně vyhodnoceno ze strany NKÚ jako účelné s mírnými nedostatky.

²⁶ Programový dokument OP PPR, bod 2.3.6.

4.28 NKÚ uvádí jako dobrý příklad projekt kulturně komunitního centra, kdy příjemce nad rámec monitorovacích povinností stanovených ŘO cílil, sledoval a vyhodnocoval účelnost jím poskytovaných služeb:

Příklad č. 4

Projekt č. 162 realizuje obecně prospěšná společnost, která provozuje centrum poskytující služby zaměřené převážně na sociální skupinu osob ve/po výkonu trestu a dále na rodiny s dětmi v nepříznivé sociální situaci. Kromě monitorovacích indikátorů, jež je zavázán sledovat smlouvou o financování projektu („Využívání podpořených služeb“ a „Celkový počet účastníků“) sleduje systematicky zpětnou vazbu od podpořených klientů z cílové skupiny a vlastní indikátory účelnosti aktivit. V rámci jedné z aktivit si např. stanovil cíl, aby minimálně 22 klientů získalo uplatnění na trhu práce, a informace o plnění cíle sleduje. Podobně sleduje a vyhodnocuje přínosy projektových aktivit např. v případě řešení zadluženosti klientů – posun ve splácení škody, plnění vyživovací povinnosti, průběhu osobního bankrotu apod. Při realizaci naplnil příjemce všechny předpoklady kritéria hodnocení NKÚ pro účelný projekt (jako jediný ze všech posuzovaných projektů).

Podobně příjemce u projektu č. 259 (a navazujícího č. 145) sleduje efekt ve vztahu k cílové skupině sociálně vyloučených osob (zejména osob bez přístřeší, ohrožených bezdomovectvím, socio-kulturně znevýhodněných a seniorů) v rámci sociálně aktivizační činnosti (ta je jednou z více aktivit projektu). V jejím rámci probíhá práce s klienty ve formě poradenství, pomoc s vyhledáním práce či bydlení, skupinové kurzy atd.

4.29 V rámci výzvy č. 18 zaměřené na SC 3.3 vybral ŘO k podpoře řadu projektů sociálních podniků. V rámci tohoto specifického cíle je ale podmínkou podpory, aby sociální podnikání bylo realizováno v rámci projektů kulturně komunitních center a projektů aktivizace místních komunit. Ze čtyř projektů vybraných ke kontrole ale ani jednu z těchto podmínek nesplňovaly dva, přičemž tato skutečnost byla známa ŘO již při rozhodování o jejich podpoře (viz příklady č. 5 a 10).

4.30 Argumentaci ŘO, že poskytnutí zaměstnání v sociálním podniku osobě s trvalým bydlištěm na území hl. m. Prahy znamená aktivizaci místních komunit, považuje NKÚ za extenzivní a nepodloženou. Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na území HMP na období 2016–2018 definuje komunitu jako „nejbližší, přirozené, běžné sociální prostředí, které definuje komunitu jako rodinu, sousedy, přátele a místa, kde lidé žijí, pracují, vzdělávají se a realizují běžné sociální aktivity“. V návaznosti na to by místní komunita měla být „územní společenství lidí, kteří žijí v demograficky definované oblasti a mezi kterými existují vzájemné sociální vazby. ... Jde jednak o lidi, kteří jsou citově navázáni k sobě navzájem i k místu, kde žijí (tj. pocit sounáležitosti, soudržnosti, připoutání, odpovědnosti, respektu a solidarity vůči ostatním obyvatelům, pocit zakořenění, vědomí společenského původu, tradic a historie, prostorové příslušnosti a identifikace s prostředím a krajinou).“²⁷ ŘO v reakci na tuto citaci nicméně vyslovil názor, že „hl. m. Praha je geograficky ohraničená oblast a **osoby žijící v hl. m. Praze mají vzájemné vazby a v rámci hl. m. Prahy mají všechny citované charakteristické rysy komunity.**“²⁸ NKÚ je názoru, že takto obecné vymezení je pak uplatnitelné např. i na

²⁷ *Regionální sociologie, sociologie prostoru a prostředí II* (Heřmanová a Patočka, 2007).

²⁸ Viz odvolání proti rozhodnutí vedoucího skupiny kontrolujících ze dne 4. 1. 2019, o námitkách proti kontrolnímu protokolu č. 18/33 (HMP, leden 2019).

komunitu v rámci republiky nebo třeba i EU, ale je nepatřičné ve vztahu k sociálnímu začleňování.

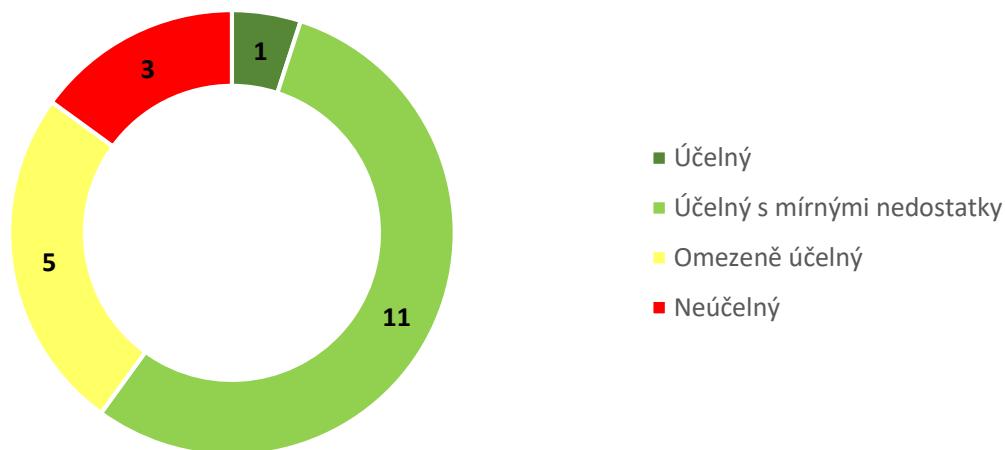
4.31 Za zcela nedostatečný pak považuje NKÚ způsob, jakým ŘO stanovil podmínku tzv. místního prospěchu sociálních podniků, kdy je její splnění omezeno na doložení odběru zboží či služeb od tří odběratelů z hlavního města či sousedního (Středočeského) kraje. Běžný obchodní vztah realizovaný v rámci konkurenčního prostředí více než milionové aglomerace hlavního města (nebo i sousedního kraje) nelze považovat za doložení místního prospěchu sociálního podniku.

→ Účelnost dvanácti z kontrolovaných projektů byla vyhodnocena pozitivně, osmi naopak.

4.32 NKÚ provedl posouzení účelnosti projektů vybraných ke kontrole, tedy zda a jak přispívají k cílům PO 3 OP PPR²⁹. Za tím účelem zpracoval čtyřstupňovou hodnoticí škálu (projekt je: účelný – účelný s mírnými nedostatky – účelný omezeně – neúčelný) a stanovil jednotná kritéria pro vyhodnocení. Výsledky posouzení po jednotlivých projektech obsahuje příloha č. 2.

4.33 Souhrnný výsledek hodnocení účelnosti 20 posuzovaných projektů³⁰ ukazuje názorně graf č. 3. Jeden projekt byl vyhodnocen jako účelný (bez výhrad), dalších 11 projektů jako účelné s mírnými nedostatky, celkem 12 jich tak získalo pozitivní hodnocení. Jako omezeně účelné bylo vyhodnoceno 5 projektů a jako neúčelné byly hodnoceny 3 projekty (v tom 2 sociální podniky a 1 projekt příspěvkové organizace hl. m. Prahy), 8 z 20 hodnocených tak NKÚ posoudil z hlediska účelnosti jako problematické.

Graf č. 3 – Souhrnný výsledek hodnocení účelnosti posuzovaných projektů

Zdroj: analýzu dat vypracoval NKÚ.

²⁹ Viz také odst. 3.4 a 4.1.

³⁰ U dvou projektů (projekty 133 a 148) posouzení účelnosti neprovedl; jednalo se o čistě investiční projekty (komunitní centra městských částí) bez navazující podpory jejich provozu. Právě účelnost fungování nově vybudovaných kapacit byla určující i pro hodnocení účelnosti k tomu realizovaných investic.

4.34 Zdůvodnění hodnocení jednotlivých projektů jsou obsažena v kontrolních protokolech, jež byly předány kontrolovaným osobám. V příkladech č. 5 až 7 jsou uvedeny některé projekty, u kterých NKÚ snížil stupně hodnocení účelnosti.

Příklad č. 5

ŘO podpořil částkou cca 4,5 mil. Kč (z toho polovina z prostředků ESF) projekt č. 221 – vznik a provoz sociálního podniku poskytujícího služby vedení účetnictví, daňové evidence a správy nemovitostí. Cílem projektu bylo zaměstnat alespoň 4 osoby z cílových skupin dlouhodobě nezaměstnaných nebo nad 50 let věku po dobu minimálně 6 měsíců alespoň na 0,4 úvazek.

Projekt byl vybrán k podpoře v rámci výzvy č. 18 (SC 3.3) ačkoliv zásadně nesplňuje předpoklad aktivizace místních komunit. Podnik je jedním z více sídlících v domě v Praze 5, nijak se neúčastní aktivit na úrovni místní komunity, jeho zaměstnanci mají bydliště v jiných částech Prahy či dokonce mimo ni, jejich nábor je prováděn především cestou běžné inzerce.

Podnik dále nesplňuje všechny principy (tzv. rozpoznávací znaky) stanovené ŘO pro integrační sociální podnik, a to principy společenského cíle, sociální prospěchu a místního prospěchu. Zaměstnanci i po roce fungování projektu potřebují dle sdělení příjemce stálou podporu manažera a mentora projektu, předpoklad jejich uplatnění v dané profesi po skončení projektu je tedy diskutabilní. Na druhé straně, vzhledem k situaci na trhu práce v Praze a poptávce po pracovních (včetně všeobecně administrativních), měly tyto osoby reálnou příležitost pracovního uplatnění bez nutnosti podpory v rámci sociálního podniku konkrétně zaměřeného na vedení účetnictví.

NKÚ proto vyhodnotil tento projekt jako neúčelný a také jako neefektivní. Tuto skutečnost připisuje k tíži poskytovatele, který jej neměl vybrat k podpoře.

Příklad č. 6

Podporu ve výši cca 4 mil. Kč (z toho cca 2 mil. Kč z prostředků EFRR) získala v rámci projektu č. 152 příspěvková organizace zřízená hlavním městem Praha, a to na vznik **nového** terénního programu pro osoby bez přístřeší a osoby ohrožené bezdomovectvím. V jeho rámci měly být především pořízeny tři nové speciální terénní vozy a vytvořeno zázemí.

Jak zjistil NKÚ, nejednalo se ale v žádném případě o nový terénní program, protože tuto službu má organizace registrovanou a provozovala ji již řadu let před požádáním o podporu. Účel tak nebyl a nemůže být realizací tohoto projektu naplněn. I po realizaci tohoto projektu se navíc nezvýšila kapacita této služby, která tak zůstává na stejné hodnotě (84 klientů) již od roku 2008. Realizací projektu tak došlo v podstatě jen k obnově autoparku již existující služby. Projekt je proto neúčelný a také neefektivní.

NKÚ vytkl kontrolované osobě také nedostatečné doložení potřeby pořízení vozů daných parametrů.

Příklad č. 7

V případě projektu č. 103 a navazujícího projektu č. 173 (celkem 3,9 mil. Kč, z toho polovina hrazena z fondů ESIF) byla podpořena rekonstrukce prostor pro sociální podnikání (kuchyně a bistro), přičemž cílovou skupinou zaměstnankyň byly ženy bez domova znevýhodněné na trhu práce. Projektový záměr byl dle názoru NKÚ vhodný k naplnění cílů PO 3, protože smyslem bylo jak zaměstnat osoby z cílové skupiny jednoznačně ohrožené chudobou a sociálním vyloučením, tak i pomoci k překonání předsudků vůči osobám bez domova díky provozu bistra, kde by se mohli setkávat občané z většinové společnosti s osobami z cílové skupiny.

Ačkoliv provoz samotné kuchyně funguje podle předpokladů (zejména díky nabídce cateringových služeb a stánkového prodeje), od začátku července do skončení kontroly bistro nebylo v provozu³¹. Projekt zároveň zcela nenaplnil očekávaný počet zaměstnaných osob z cílové skupiny (viz příklad č. 2). NKÚ proto vyhodnotil projekt jako omezeně účelný.

B. Jsou peněžní prostředky poskytovány a čerpány efektivně?

4.35 Za efektivní se považuje takové použití veřejných prostředků, kterým se dosáhne nejvyššího možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem prostředků vynaložených na jejich plnění³². Efektivnost tak vyjadřuje vztah mezi vloženými zdroji a získanými výstupy z hlediska kvantity, kvality a času, a to jak u jednotlivých projektů, tak např. v činnosti orgánu, který řídí příslušný program.

4.36 NKÚ posuzoval efektivnost PO 3 OP PPR podle následujících kritérií:

- zda probíhá administrace jednotlivých výzev PO 3 ze strany ŘO efektivním způsobem a zda je i komunikace ŘO s příjemci dotací efektivní, jednoznačná a transparentní,
- zda jsou vybírány k podpoře a realizovány efektivní projekty.

→ Parametry prvních výzev obsahovaly některé nadbytečné požadavky a mohly odradit potenciální žadatele, ŘO však provedl nápravná opatření.

4.37 Žadatelé o podporu či příjemci by neměli být zatíženi nadbytečnými administrativními požadavky, které jsou zbytečné při rozhodování o přidělení dotace nebo které si může ŘO zjistit sám. Průběh administrace výzev a posuzování projektů ze strany ŘO by měl probíhat efektivním způsobem, tedy bez zbytečného prodloužení oproti stanoveným administrativním lhůtám. To jsou významné předpoklady pro efektivní čerpání přidělené finanční alokace.

4.38 NKÚ konstatuje, že čerpání PO 3 OP PPR neprobíhalo po většinu kontrolovaného období podle predikcí, které byly součástí tzv. strategických realizačních plánů. Zpoždění oproti predikcím se týká čerpání prostředků EFRR, kdy nebylo na konci roku 2017 dosaženo očekávaných hodnot u žádného z předpokládaných finančních ukazatelů.³³ Např. plnění ukazatele „Finanční prostředky vyúčtované v žádostech o platbu“ bylo na úrovni pouhých 2,8 % z hodnoty předpokládané v roce 2017. Plnění predikcí ovlivnil zejména malý zájem žadatelů o výzvy č. 6 a 17 (specifické cíle podporované z EFRR). Naopak prostředky ESF jsou čerpány podle predikcí (či rychleji). K významné akceleraci čerpání došlo při realizaci výzvy č. 18, kdy byl mezi žadateli výrazně větší zájem o poskytovanou podporu. V roce 2018 došlo celkově k zlepšení dynamiky čerpání.

4.39 Podle výsledků průběžných evaluací i dle sdělení příjemců byl jedním z důvodů pomalého čerpání a malého zájmu žadatelů (zejména u výzvy č. 6) krátký čas na přípravu žádostí stanovený ŘO a absence včasného avíza o chystaných výzvách. Nadbytečným požadavkem byly i některé požadované přílohy k žádostem, např. dokládání stanoviska

³¹ Podle dodatečné informace zasláné příjemcem bylo bistro opět zprovozněno v prosinci 2018, a je tak lepší předpoklad účelnosti projektu než v době ukončení kontroly.

³² Definice efektivnosti vychází z ustanovení § 2 písm. n) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

³³ Ukazatele jsou definovány podle fáze finančního cyklu projektů.

příslušného odboru Magistrátu HMP o posouzení vlivu na životní prostředí či informace, které si mohl ŘO sám ověřit na státem spravovaných internetových portálech (např. www.justice.cz).

4.40 Problém s krátkou dobou na zpracování projektu ŘO řešil a např. v rámci posledních výzev³⁴ poskytl žadatelům až 185 dní na zpracování a předložení projektu (oproti 83 dnům u výzvy č. 6). Žadatelé mají navíc k dispozici harmonogram výzev na daný rok obsahující základní informace, podle kterých mohou již v předstihu zvažovat svoji účast. Byl i snížen počet povinných příloh, nicméně ŘO i v podmínkách nových výzev požaduje např. doklady o právní subjektivitě žadatele a doklady prokazující vlastnické právo k majetku, ačkoliv tyto informace si může ŘO ověřit sám.

→ Administrace projektů ze strany ŘO byla velmi zdlouhavá.

4.41 Za významný problém snižující efektivnost administrace projektů však NKÚ považuje nedodržování časových lhůt pro hodnocení a výběr projektů a vyhlášení výsledků výzev ze strany ŘO. Týkal se všech tří výzev, které byly předmětem této kontroly. Časový průběh procesu schvalování předmětných výzev ukazuje tabulka č. 5:

Tabulka č. 5: Časový průběh procesu schvalování projektů u projektů výzvy č. 6, 17 a 18

Výzva č.	Časový předpoklad o vyhlášení výsledků uvedený ve výzvě	Počet hodnocených projektů	Data schválení výběru projektů k podpoře Radou HMP	Lhůta pro uzavření právního aktu s vybranými žadateli / skutečná data uzavření právního aktu	Prodleva v procesu schvalování projektů
6	Červen 2016	10	Dne 11. 10. 2016 ³⁵ schválena podpora na 3 projekty s dotací v celkové výši 6,71 mil. Kč.	5. 8. 2016 5. – 6. 12. 2016	4 měsíce prodlevy
17	Leden 2017	10	Dne 14. 2. 2017 ³⁶ schválena podpora na 8 projektů s dotací v celkové výši 51,70 mil. Kč	23. 1. 2017 19. 4. – 11. 12. 2017	3–11 měsíců prodlevy
18	Leden 2017	125	Dne 18. 4. 2017 ³⁷ schválena podpora na 87 projektů s dotací v celkové výši 397,8 mil. Kč.	23. 1. 2017 23. 5. – 29. 6. 2017	4–5 měsíců prodlevy

Zdroj: MS2014+, analýzu dat vypracoval NKÚ.

4.42 Z tabulky vyplývá, že zatímco termín pro hodnocení a výběr projektů byl 7 měsíců od data ukončení příjmů žádostí, ŘO překročil tuto výzvu o 4–11 měsíců. ŘO zdůvodnil velmi zdlouhavý proces posuzování žádostí i faktory, na které neměl přímý vliv (problémy

³⁴ Např. výzvy 25, 27 a 35.

³⁵ Usnesení Rady HMP č. 2466.

³⁶ Usnesení Rady HMP č. 280.

³⁷ Usnesení Rady HMP č. 871.

s informačním systémem MS 2014+, vracení posudků hodnotitelům, chyby v žádostech). I tak ale NKÚ připisuje zdoluhavost procesu zejména k tíži ŘO. Počet hodnocených projektů zejména ve výzvách č. 6 a 17 nebyl nijak vysoký (vždy 10), aby takové zdržení ospravedlnil. Doba administrace projektů na straně HMP byla navíc několikanásobně delší než doba, kterou měli žadatelé na přípravu projektů v rámci těchto výzev (2,5 až 4 měsíce).

4.43 Důsledkem nepřiměřeně dlouhé doby administrace projektů ze strany ŘO byly i problémy, které vznikly u některých příjemců, jak ukazuje příklad č. 8:

Příklad č. 8

V projektu č. 220 příjemce předpokládal činnost komunitního centra v Praze 9. Tuto lokalitu vybral i na základě výsledků dotazníkového šetření a měl již vybrané prostory pro realizaci projektu. Vzhledem k zdoluhavému procesu hodnocení a výběru projektu však o možnost pronájmu těchto prostor přišel a projekt nakonec realizoval v Praze 4, tedy ve zcela jiné lokalitě a logicky i pro jinou komunitu, než předpokládala projektová žádost.

V projektu č. 249 obdobně ztratil předkladatel projektu (sociální podnik) z důvodu zdržení hodnocení žádosti o několik měsíců možnost pronájmu předem rezervovaných prostor a musel zahájit provoz ve výrazně méně obchodně atraktivní lokalitě. Jak sám příjemce uvádí, mělo to výrazný vliv na tržby, a tedy na efektivnost a ekonomickou životaschopnost provozu podniku.

4.44 ŘO také ve 12 z 20 případů (v 60 % všech posuzovaných plateb) nedodržel lhůtu stanovené v délce 90 dnů pro vyplacení dotace příjemci. Tato lhůta je závazně stanovena v evropském nařízení³⁸ a počítá se od data předložení žádosti o platbu příjemcem. Prodleva v proplacení prostředků ŘO byla v rozmezí od 3 dnů do 2 měsíců. Důvodem těchto prodlev byly dle ŘO především personální změny nebo obtíže s nastavením plateb v informačním systému MS2014+.

4.45 V rámci kontroly bylo také prověřeno, zda pokyny poskytované ŘO příjemcům byly jasné, konkrétní a transparentní (tedy zda lze zpětně tuto komunikaci ověřit). Nebyly shledány závažné nedostatky a úroveň komunikace s ŘO byla většinou kladně hodnocena i samotnými příjemci.

→ Efektivnost dvanácti z kontrolovaných projektů byla vyhodnocena pozitivně, deseti naopak.

4.46 NKÚ provedl posouzení efektivnosti projektů vybraných ke kontrole, tedy jakého bylo dosaženo rozsahu, kvality a přínosu v rámci podporovaných aktivit projektů ve srovnání s objemem vynaložených prostředků³⁹. Obdobně jako v případě hodnocení účelnosti zpracoval čtyřstupňovou hodnotící škálu (projekt je: efektivní – efektivní s mírnými nedostatky – efektivní omezeně – neefektivní) a stanovil jednotná kritéria pro vyhodnocení projektů. Výsledky vyhodnocení po jednotlivých projektech obsahuje příloha č. 2.

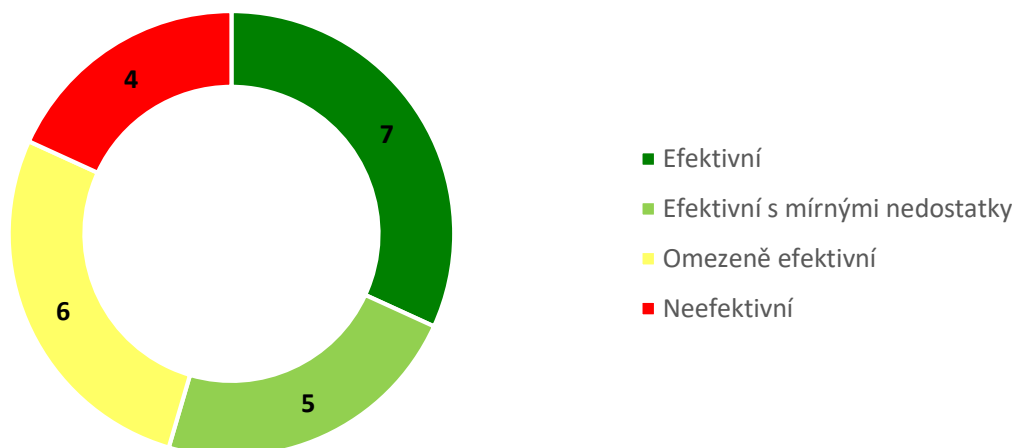
4.47 Celkové shrnutí výsledků hodnocení ukazuje graf č. 4. U 7 projektů byla realizace aktivit posouzena jako efektivní, u dalších 5 projektů jako efektivní s mírnými nedostatky, celkem 12 projektů tak získalo pozitivní hodnocení. Jako omezeně efektivní bylo vyhodnoceno

³⁸ Článek 132, odst. 1 Obecného nařízení.

³⁹ Viz také odst. 3.4 a 4.35.

6 projektů a jako neefektivní byly hodnoceny 4 projekty (v tom dva sociální podniky, 1 projekt příspěvkové organizace hl. m. Prahy a 1 projekt městské části), 10 z 22 hodnocených projektů tak NKÚ posoudil z hlediska efektivity jako problematických.

Graf č. 4: Souhrnný výsledek hodnocení efektivity posuzovaných projektů

Zdroj: analýzu dat vypracoval NKÚ.

4.48 Zdůvodnění hodnocení efektivity jednotlivých projektů jsou obsažena v kontrolních protokolech, jež byly předány kontrolovaným osobám. V příkladech č. 9–11 jsou uvedeny příklady některých projektů, u kterých NKÚ snížil stupeň hodnocení efektivity.

Příklad č. 9

Částkou cca 2,1 mil. Kč (z toho 1,3 mil. Kč z EFRR) byl podpořen projekt rekonstrukce prostor městské části (projekt č. 206), v jehož rámci mělo vzniknout komunitní centrum. Jak ale zjistil NKÚ, tento projekt začala MČ de facto realizovat již v červnu 2015, tedy 12 měsíců před podáním žádosti o podporu z OP PPR. V době podepsání smlouvy o financování s ŘO (květen 2017) byl již projekt dokonce jen necelý měsíc před dokončením. MČ slovně překvalifikovala původní záměr rekonstrukce prvního nadzemního podlaží, kdy oproti „vybudování a vybavení knižního klubu a prostor pro klub důchodců“ již nový projekt deklaroval vznik kulturně komunitního centra a možnost jeho užití nejen klubem důchodců, ale i dalšími cílovými skupinami. Potřebnost změny za účelem sociálního začleňování však žadatel dostatečně nezdůvodnil (viz také příklad č. 3) a dispoziční řešení a vybavení rekonstruovaných prostor hrazených z tohoto projektu zůstalo nezměněno oproti původnímu záměru.

NKÚ vyhodnotil tento projekt jako neefektivní. Jde o typický příklad tzv. efektu mrtvé váhy, protože k financování projektu nebylo vůbec třeba prostředků OP PPR. MČ měla pro investici připraveny jiné zdroje, ze kterých ji i původně realizovala, a až po získání dotace z OP PPR si z ní zpětně refundovala již dříve zaplacené faktury za realizované práce a dodávky.

Příklad č. 10

NKÚ vyhodnotil jako neefektivní (i jako neúčelný) projekt č. 249, v jehož rámci bylo poskytnuto vybavení a financován provoz sociálního podniku – prodejny potravin. Na projekt byla schválena podpora ve výši cca 5,2 mil. Kč (z toho 2,6 mil. Kč z ESF) s tím, že podnik má umožnit zaměstnání na plný nebo částečný pracovní úvazek 5 osobám z cílové skupiny (v součtu 3,5 plného pracovního úvazku).

Projekt podpořený z výzvy č. 18 ve skutečnosti trval 17 oproti plánovaným 24 měsícům. Pokud budou vyčerpány všechny přidělené prostředky, vychází podpora na jednu z pěti pracovních pozic přes 1 mil. Kč, což znamená asi 60 800 Kč měsíčně. Pokud by byla částka přepočtena na plné pracovní úvazky, jedná se dokonce o dotaci přes 86 000 Kč na jeden měsíční pracovní úvazek. Dotace byla navíc poskytnuta v době příznivé situace na trhu práce a vysoké poptávky zaměstnavatelů po tomto typu profese v Praze. Jak potvrdil i příjemce, postupně jen výjimečně žádají o práci v podniku žadatelé s doporučenkou z Úřadu práce ČR, zájemci často stojí jen o brigádnickou činnost nebo nepatří do cílové skupiny.

Skutečná výše tržeb podniku je navíc hluboko pod původními představami. Příjemce (soukromý podnikatel), ale na druhé straně při poskytnuté 100 % dotaci na způsobilé náklady nemůže ani v případě neúspěchu projektu a nepokračování podniku nic tratit. Kromě úhrady platů a ostatních nákladů přímo spojených se zaměstnanci pořídil také z dotace vybavení podniku za více než 575 tis. Kč, které se stalo jeho majetkem (může s ním tedy po krátké době užívání v rámci projektu volně nakládat). Nepřímé náklady, zahrnující také jeho odměnu jakožto manažerovi, činily za dobu trvání projektu přes 1 mil. Kč. Pro takto relativně malou provozovnu navíc angažoval (byť v souladu s podmínkami stanovenými ŘO) i tzv. odborného koordinátora projektu (osobu blízkou), který vyfaktoval za své služby cca 200 tis. Kč.

Příklad č. 11

Projekt č. 137, realizovaný neziskovou organizací, měl za cíl zajistit provoz komunitního centra zaměřeného na pomoc cizincům, zejména uprchlíkům, na území Prahy 9 a okolí. Byl podpořen částkou cca 3,1 mil. Kč, z toho polovina byla hrazena z ESF.

I přes takto významnou částku podpory však nebyly cílové hodnoty podpořených klientů na příliš vysokých hodnotách. Tzv. nadbagatelní podporu (tedy účast v aktivitách přesahujících 20 hodin) mělo čerpat jen 22 osob a celkem mělo být podpořeno (při jakémkoliv rozsahu účasti na aktivitách) 60 osob.

Příjemce navíc předložil a ŘO schválil změnu projektu, kdy již tak nízká předpokládaná účast na některých klíčových aktivitách byla dále snížena na zcela zanedbatelné hodnoty. Např. původně plánovaný počet účastníků aktivity „promítání filmů s cizineckou tematikou a diskuse nad palčivými tématy doby“ byl snížen z 10 na 4, z toho pro cizince samotné z 5 na 2. Původní plán jiné aktivity „výchova dětí – cizinců k občanství, kurzy demokracie a lidských práv“ byl snížen v počtu účastníků z 8 na 5, z toho cizinců ze 4 na 2, a to při snížení věkové hranice dětí z 10 na 7 let. V rámci této aktivity navíc proběhl pouze kurz pro děti v rozsahu 2 x 2 hodiny zaměřený na bezpečnost na internetu.

Takto nízká míra zapojení klientů do klíčových aktivit znamená omezenou efektivnost tohoto projektu.

C. Jsou peněžní prostředky poskytovány a čerpány v souladu s právními předpisy?

4.49 ŘO i příjemci podpory jsou při realizaci programu povinni řídit se příslušnými právními předpisy ČR a EU. Jsou rovněž povinni dodržovat vzájemné smluvní závazky. Porušení právních předpisů také mívá často buď přímo dopad, anebo je rizikem pro účelnost, efektivnost a hospodárnost při nakládání s veřejnými prostředky. Proto i NKÚ promítl taková porušení do hodnocení účelnosti a efektivnosti projektů vybraných ke kontrole (viz předcházející sekce části IV.).

4.50 NKÚ vyhodnotil některé postupy na straně ŘO i na straně příjemců jako porušení právních předpisů. V souhrnu se jedná o částky do výše 6 825 590,25 Kč u ŘO jako poskytovatele, které NKÚ vyhodnotil jako skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně⁴⁰ a nesrovnalosti⁴¹, a do výše 4 876 865,79 Kč, které NKÚ vyhodnotil jako porušení rozpočtové kázně⁴² u celkem 6 příjemců. Zatímco u poskytovatele odpovídá objem porušení právních předpisů výši podílu financování z ESI fondů, u příjemců jde vždy o celou částku podpory, tedy z ESI fondů i spolufinancování podpory z národních zdrojů.

→ U poskytovatele (ŘO) představuje většinu skutečností vyhodnocených ze strany NKÚ jako porušení rozpočtové kázně a nesrovnalosti poskytnutí podpory projektům nesplňující podmínky způsobilosti.

4.51 ŘO se porušení právních předpisů ČR a EU podle posouzení NKÚ dopustil tím, že vybral a podpořil projekt, u kterého bylo od počátku zřejmé, že nemůže naplnit deklarovaný účel, kterým byl vznik nového terénního programu na území Prahy pro osoby bez domova a bezdomovectvím ohrožené (projekt č. 152 – viz příklad č. 6).

4.52 Obdobně vyhodnotil NKÚ jako skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně a nesrovnalost poskytnutí podpory projektům č. 221 a 249 vybraných na základě výzvy č. 18 (SC 3.3), protože ani jeden z nich nemá charakter sociálního podniku provozovaného v rámci kulturně komunitního centra ani aktivizace místních komunit (viz příklady č. 5 a 10 a odst. 4.29).

→ Podezření na porušení rozpočtové kázně bylo zjištěno u šesti příjemců podpory v součtu za 4,9 mil. Kč.

4.53 Příjemci u 7 projektů nevykázali výdaje v souladu s podmínkami upravujícími způsobilost. Nesplněním této povinnosti tak mohlo dojít k porušení rozpočtové kázně ve výši cca 4,9 mil. Kč, přičemž v jednotlivých případech příjemců šlo jak o částky v řádu tisíců Kč, tak o dosahující téměř 3,6 mil. Kč v případě jednoho projektu. Tři z případů projektů ukazují příklady č. 12 a 13.

⁴⁰ Ustanovení § 3 písm. e) a § 44 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

⁴¹ Ustanovení článku 125 Obecného nařízení.

⁴² Ustanovení § 22 odst. 2 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Příklad č. 12

V rámci projektu č. 206 bylo vybudováno kulturně komunitní centrum v nově zrekonstruovaném objektu s kapacitou pro 54 osob za účelem pořádání sociálních, kulturních a dalších aktivit. Příjemce obdržel na tuto rekonstrukci podporu z OP PPR ve výši téměř 1,7 mil. Kč. U šesti faktur za stavební práce však příjemce jednoznačně neidentifikoval a řádně nedoložil způsobilé výdaje v celkové výši 1 199 028,18 Kč. Na jejich úhradu použil podporu ve výši 959 222,54 Kč.

Na tento projekt navázal projekt č. 182, jehož účelem bylo zajištění provozu vybudovaného komunitního centra a s tím spojených aktivit především pro seniory a rodiny s dětmi. Z OP PPR byla na tento projekt poskytnutá podpora ve výši 686 tis. Kč. V rámci tohoto projektu příjemce uplatnil v žádosti o platbu nezpůsobilý výdaj ve výši 9 120 Kč na základě nesprávného účetního dokladu, který neodpovídal doloženému plnění.

Příklad č. 13

Cílem projektu č. 249 bylo zajištění provozu sociálního podniku, který měl v době realizace projektu poskytnout pracovní uplatnění pěti osobám znevýhodněným na trhu práce. Měla být zprovozněna kamenná prodejna, na kterou měl navazovat i internetový obchod. Z faktury na pořízení software pro internetový obchod vyplynulo, že se nejednalo o nákup software, ale o pořízení konzultačních služeb spojených s návrhem, nastavením a zprovozněním e-shopu. Jelikož podoba e-shopu mohla být vytvořena již dříve (doména obchodu je registrována nejpozději od roku 2012), vyhodnotil NKÚ stanovenou cenu s ohledem na rozsah uskutečněné práce jako neodpovídající. Výdaj spojený s pořízením software pro internetový obchod je proto považován za nedostatečně doložený a neprůkazný z hlediska způsobilosti, čímž mohlo dojít k porušení rozpočtové kázně až do výše 74 725 Kč, která tvoří převážnou většinu celkové částky vyhodnocených nezpůsobilých výdajů u tohoto příjemce.

4.54 Při kontrole bylo také ověřováno, zda příjemci řádně účtují o veškerých příjmech a výdajích a zda splnili svou povinnost pojistit pojistitelný majetek. Rovněž bylo posouzeno, zda zvolili správný postup pro zadání veřejné zakázky a dodrželi veškeré požadavky na průběh zadávacího řízení. V těchto oblastech kontroly nebyly zjištěny významné nedostatky.

Seznam použitých zkratk:

EFRR	Evropský fond regionálního rozvoje
ESF	Evropský sociální fond
ESI fondy	evropské strukturální a investiční fondy
HMP	hlavní město Praha
MČ	městská část
MI	monitorovací indikátory
OP PPR	operační program <i>Praha – pól růstu ČR</i>
OP	operační program
OPZ	operační program <i>Zaměstnanost</i>
PO 3	prioritní osa 3
PO	prioritní osa
ŘO	řídící orgán
SC 3.1	specifický cíl 3.1: <i>Posílená sociální infrastruktura pro integraci, komunitní služby a prevenci</i>
SC 3.2	specifický cíl 3.2: <i>Posílená infrastruktura pro sociální podnikání</i>
SC 3.3	specifický cíl 3.3: <i>Posílení aktivity pro integraci, komunitní služby a prevenci</i>

Přehled monitorovacích indikátorů PO 3 OP PPR

Indikátor	Číslo indikátoru	Název	Jednotka	Cílová hodnota (2023)	Dosažená hodnota (listopad 2018)
Výsledek	6 75 10	Kapacita služeb a sociální práce	klienti	5 088	173
	5 53 20	Průměrný počet osob využívající sociální bydlení	osoby/rok	391	0
	1 02 10	Počet sociálních podniků, které aktivně působí na trhu	podniky	52	39
	6 70 10	Využívání podpořených služeb	osoby	19 875	3 703
	5 51 10	Míra podpořených projektů, které úspěšně zahájily komunitní aktivity	%	74	0
	6 29 00	Účastníci zaměstnaní 6 měsíců po ukončení své účasti, včetně OSVČ	osoby	322	26
Výstup	5 54 01	Počet podpořených zázemí pro služby a sociální práci	zázemí	112	1
	5 54 05	Počet podpořených nových zázemí pro služby a sociální práci	zázemí	22	2
	5 53 01	Počet podpořených bytů pro sociální bydlení	bytová jednotka	137	4
	5 53 05	Počet podpořených nových bytů pro sociální bydlení	bytová jednotka	86	4
	5 52 01	Počet podpořených zařízení v rámci komunitních a integračních aktivit	zařízení	42	4
	5 52 05	Počet podpořených nových zařízení v rámci komunitních a integračních aktivit	zařízení	22	1
	1 00 00	Počet podniků pobírajících podporu	podniky	30	5
	1 01 05	Počet nových podniků, které dostávají podporu	podniky	13	2
	1 04 00	Zvýšení zaměstnanosti v podporovaných podnicích	FTE	83	18
	6 00 00	Celkový počet účastníků	osoby	26 500	1 930
	6 20 00	Počet projektů, které zcela nebo zčásti provádějí sociální partneři nebo nevládní organizace	projekty	84	42

Zdroj: MS2014+ k 13. 11. 2018.

Přehled projektů vybraných ke kontrole a hodnocení jejich účelnosti a efektivnosti

Zkrácený název projektu č.	Číslo a název projektu <i>stručný popis projektu</i>	Příjemce	Poskytnutá podpora z OP PPR (v Kč)	Příspěvek EU (v Kč)	Hodnocení	
					Účelnost	Efektivnost
091	CZ.07.3.58/0.0/0.0/15_003/0000 091 DOMUS VITAE – vybavení komunitního integračního sociálního podniku <i>vybudování, uvvedení do provozu a následný provoz sociálního podniku</i>	DOMUS VITAE, z.ú.	1 319 924	659 962	2	3
103	CZ.07.3.58/0.0/0.0/15_003/0000 103 Kuchařky bez domova <i>výstavba kuchyně a bistra pro sociální podnikání</i>	Jako doma – Homelike	3 478 083	1 739 041	3	2
120	CZ.07.3.63/0.0/0.0/16_031/0000 120 DOMUS VITAE – rozběh aktivit komunitního centra a sociálního podniku <i>provoz komunitního centra a sociálního podniku</i>	DOMUS VITAE, z.ú.	4 430 357	2 215 179	2	3
133	CZ.07.3.56/0.0/0.0/16_030/0000 133 Komunitní centrum v městské části Praha-Satalice <i>výstavba komunitního centra</i>	Městská část Praha Satalice	8 000 000	5 000 000	N/A	1
137	CZ.07.3.63/0.0/0.0/16_031/0000 137 Podpora komunitního života cizinců na území hl. m. Prahy <i>provoz komunitního centra</i>	Organizace pro pomoc uprchlíkům, z.s.	3 061 225	1 530 612	2	3
145	CZ.07.3.63/0.0/0.0/16_031/0000 145 Komunitní centrum Husitská <i>provoz komunitního centra</i>	R – Mosty, z.s.	6 222 645	3 111 322	2	2
148	CZ.07.3.56/0.0/0.0/16_030/0000 148 Komunitní centrum Na půdě <i>výstavba komunitního centra</i>	Městská část Praha- Slivenec	3 111 662	1 944 789	N/A	2
152	CZ.07.3.56/0.0/0.0/16_030/0000 152 Terénní program pro osoby bez přístřeší <i>vznik nového terénního programu</i>	Centrum sociálních služeb Praha	3 598 828	1 999 349	4	4
162	CZ.07.3.63/0.0/0.0/16_031/0000 162 Komunitní centrum a zahrada RESTO <i>provoz komunitního centra</i>	RUBIKON Centrum, z.ú.	9 118 811	4 559 406	1	1
169	CZ.07.3.63/0.0/0.0/16_031/0000 169 Založení a provoz komunitního centra Sami sobě, nebo jako doma <i>provoz komunitního centra</i>	In nostrum posterus, z.s.	5 765 406	2 882 703	2	1
173	CZ.07.3.63/0.0/0.0/16_031/0000 173 Kuchařky bez domova <i>provoz sociálního podniku</i>	Jako doma – Homelike	454 847	227 424	3	2

182	CZ.07.3.63/0.0/0.0/16_031/0000 182 Využití kulturně komunitního centra Horní Počernice <i>provoz komunitního centra</i>	Městská část Praha 20	686 045	361 076	2	1
194	CZ.07.3.63/0.0/0.0/16_031/0000 194 Komunitní centrum Pomocná ruka v Praze 3 <i>provoz komunitního centra</i>	Studujte.cz, o.p.s.	8 151 575	4 075 787	3	3
206	CZ.07.3.56/0.0/0.0/16_030/0000 206 Vznik kulturně komunitního centra Horní Počernice <i>rekonstrukce prostor za účelem vzniku nových prostor komunitního centra</i>	Městská část Praha 20	2 153 219	1 345 762	2	4
220	CZ.07.3.63/0.0/0.0/16_031/0000 220 Včelí úl <i>provoz komunitního centra</i>	VČELÍ ÚL, z.s.	7 951 299	3 975 649	2	3
221	CZ.07.3.63/0.0/0.0/16_031/0000 221 Comeflex Accounting – účetnictví, daně a správa nemovitostí <i>provoz sociálního podniku</i>	COMEFLEX ACCOUNTING s.r.o.	4 484 770	2 242 385	4	4
225	CZ.07.3.63/0.0/0.0/16_031/0000 225 Komunitní centrum Praha 14 <i>provoz komunitního centra</i>	Městská část Praha 14	4 879 456	2 568 135	2	1
238	CZ.07.3.56/0.0/0.0/16_030/0000 238 Komunitní centrum Kardašovská <i>vytvoření vhodného zázemí pro sociálně aktivizační aktivity</i>	Městská část Praha 14	7 333 351	4 583 344	2	1
239	CZ.07.3.63/0.0/0.0/16_031/0000 239 Babi, dědo, pojďme spolu být, budeme se mít <i>provoz komunitního centra</i>	Duhový tandem, z.s.	9 768 400	4 884 200	3	2
240	CZ.07.3.63/0.0/0.0/16_031/0000 240 Komunitní centrum InBáze 2020 <i>provoz komunitního centra</i>	InBáze, z.s.	8 669 070	4 334 535	3	3
249	CZ.07.3.63/0.0/0.0/16_031/0000 249 Sociální podnik – Nová šance <i>provoz sociálního podniku</i>	Ing. Marie BREUSSOVÁ	5 167 712	2 583 856	4	4
259	CZ.07.3.56/0.0/0.0/16_030/0000 259 Komunitní centrum Husitská – výstavba <i>vybudování prostor komunitního centra</i>	R – Mosty, z.s.	4 936 871	2 468 435	2	1
Celkem			112 743 558	59 292 954	x	x

Zdroj: MS2014+, hodnocení vypracoval NKÚ.

Poznámka:

Kritérium účelnosti: Projekt a jeho realizace odpovídají cílům prioritní osy, podmínkám dané výzvy a smluvním podmínkám uzavřeným s poskytovatelem. Aktivity projektu jsou nastaveny ve prospěch potřebné skupiny, tedy občanů postižených či ohrožených chudobou a sociálním vyloučením, a vedou nebo alespoň mají předpoklad

k tomu, že povedou k jejich odstranění. Projekt realizoval všechny podpořené aktivity, splnil stanovené cíle nebo je předpoklad jejich splnění. Cíle a přínos projektu cílovým skupinám jsou měřitelné, ověřitelné a je předpoklad jejich udržitelnosti.

Kritérium efektivnosti: Všechny aktivity financované v rámci projektu jsou nezbytné pro naplnění jeho cílů a očekávaných přínosů pro cílovou skupinu. Náklady na ně vynaložené byly pro účel aktivit nezbytné, pořizovací ceny odpovídaly kvantitě a kvalitě obstarávaných věcí a služeb a nebyly nepřiměřeně vysoké v místě a čase, stejně tak nejsou náklady projektu nepřiměřeně vysoké v přepočtu na skutečně podpořené osoby. Projekt by nebyl financován bez veřejné podpory z OP PPR (není zde tzv. efekt mrtvé váhy), resp. nebyl by financován efektivněji s pomocí jiného typu veřejné podpory. Nedochozí k duplicitnímu financování obdobných aktivit s jinými projekty podporovanými z jiných dotačních titulů.

Stupeň hodnocení:

Účelnost: 1 – projekt je účelný, 2 – projekt je účelný s mírnými nedostatky (dílčí nedostatky neovlivňující celkové pozitivní hodnocení), 3 – projekt je účelný pouze omezeně (významné nedostatky snižující účelnost), 4 – projekt je neúčelný (zásadní nedostatky, vzhledem k nimž je projekt neúčelný jako celek). N/A – projekt nelze hodnotit.

Efektivnost: 1 – projekt je efektivní, 2 – projekt je efektivní s mírnými nedostatky (dílčí nedostatky neovlivňující celkové pozitivní hodnocení), 3 – projekt je efektivní pouze omezeně (významné nedostatky snižující efektivnost), 4 – projekt je neefektivní (zásadní nedostatky, vzhledem k nimž je projekt neefektivní jako celek).

Podrobné zdůvodnění hodnocení účelnosti a efektivnosti jednotlivých projektů je obsaženo v kontrolních protokolech předaných kontrolovaným osobám.